

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE FYSIEKE
LEEFOMGEVING DORDRECHT D.D. 8 JANUARI 2020**

Vergaderkamer 3

Voorzitter: dhr. Kolff

Commissiegriffier: dhr. Den Boer

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. De Boer (Beter Voor Dordt)

Dhr. Bosuguy (D66)

Dhr. Bouman (PVV)

Mevr. Brandhof (GroenLinks)

Dhr. De Buck (GroenLinks)

Dhr. Chapel (CDA)

Dhr. Van der Graaf (Beter Voor Dordt)

Dhr. Gündogdu (Beter Voor Dordt)

Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Den Heijer (VVD)

Mevr. Hezemans (Gewoon Dordt)

Mevr. Jager (Fractie Jager)

Dhr. Jansen (PvdA)

Mevr. Klein-Hendriks (ChristenUnie-SGP)

Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Dhr. Van der Net (VVD)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Oostenrijk (CDA)

Dhr. Peters (VVD)

Dhr. Van der Plas (PvdA)

Dhr. Portier (SP)

Dhr. Van der Klaauw (Beter Voor Dordt)

Dhr. Soy (Beter Voor Dordt)

Mevr. Stevens (PvdA)

Dhr. Stolk (VSP)

Mevr. Stolk (VSP)

Mevr. Striebeck (VSP)

Dhr. Tutupoly (Beter Voor Dordt)

Dhr. Veldman (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Van Verk (PvdA)

Dhr. De Vos (D66)

Portefeuillehouders: wethouder P. Sleeking, wethouder M. Burggraaf, wethouder M. Stam, wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop

1. GEHEIME Raadsinformatiebrief stand van zaken Belthure Park

2. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Ja, zijn we ...? Ja? Geweldig. Oké, dan voor de tweede keer deze avond opening van de commissie, commissie fysiek. Iedereen heel hartelijk welkom, in het bijzonder de sprekers en alle mensen van de omgeving van de Bankastraat die meegekomen zijn. Reeweg, Bankastraat, Reeweg. Omgeving, omgeving, dat is heel breed. De griffie heeft gevraagd om nogmaals een voorstelrondje te doen, dus dat doen we dan even. Dan beginnen we links bij de heer Portier, u bent snel van rechts naar links geschoven zie ik, dat ... U heeft het woord.

De heer Portier: Ik ga heel snel naar links. Ronald Portier, SP.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer Chapel: Frank Chapel, CDA.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA.

De heer Tabak: Durk-Jan Tabak, D66.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Ja, Rik van der Linden, wethouder. Rik van der Linden, wethouder.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De heer Timmer: David Timmer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Jansen: Alexander Jansen, PvdA.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ingrid Klein-Hendriks, ChristenUnie/SGP.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Beter Voor Dordt.

De heer Van der Klaauw: Roland van der Klaauw, Beter Voor Dordt.

De heer Soy: En de heer Soy, ook Beter Voor Dordt.

De voorzitter: Dank. Dan komen we bij de mededelingen. Ik heb geen mededelingen op mijn agenda staan, ik weet niet of er mededelingen bij u zijn of het college. Niet?

3. Vaststellen besluitenlijst adviescommissie van 10 december 2019

De voorzitter: Dan gaan we naar vaststellen besluitenlijst van 10 december. Zijn daar op- dan wel aanmerkingen bij? Ook niet, dan is dat vastgesteld.

4. Vragen aan het College

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt vier, vragen aan het college, en daar beginnen we zoals ook de griffie vandaag nog heeft laten weten met een inspreker over een niet-geagendeerd onderwerp, en bij deze dus wel onder dit agendapunt geagendeerd. De heer Vennix, als ik dat goed uitspreek, spreekt in namens bewonersgroep Reeweg-Oost. U heeft ... Ceramstraat, staat hier ook bij. Over de afsluiting van de Bankastraat. En u heeft het woord, 5 minuten, en daarna heeft de commissie de mogelijkheid om u vragen te stellen. En ik heb begrepen dat mevrouw De Smoker eventueel helpt bij de beantwoording.

De heer Vennix: Ja, zeker, ja.

De voorzitter: Ja. U heeft het woord.

De heer Vennix: Dank je wel. Fijn dat we op deze korte termijn nog mochten langskomen. We zijn niet alleen, de publieke tribune zit goed gevuld met allemaal mensen uit onze buurt. Het ... U zei van, het gaat specifiek over de afsluiting van de Bankastraat. Nou, dat is een van de dingen waar we tegenaan lopen, niet onbelangrijk, maar waar we het vooral over willen hebben is de maatregelen die worden voorgesteld vanwege de afsluiting van de Wantijbrug. Drie maanden lang, zoals u weet, wordt de Wantijbrug afgesloten voor doorgaand verkeer. En het doorgaand verkeer van de N3 krijgt het advies om om te rijden via de A15 en de A16. Maar tegelijkertijd heeft het college een alternatieve N3 gecreëerd, namelijk een alternatieve route om de afsluiting te ontwijken dwars door de stad, dwars onze buurten en dwars door onze woonstraten. Onder andere door onze straat. Deze alternatieve N3 mag je weliswaar maar 50 rijden, maar het blijft een alternatieve N3 dwars door woonwijken. De route die het college voorstelt heeft twee opties. De ene optie gaat vanaf de N3 via de Hastingsweg, Groene Zoom en Noordendijk naar de Oranjelaan en verder via de Merwedestraat richting Papendrecht en de Staart, en deze optie zet volgens mij ook Stadspolders op slot, maakt de rotonde op de Groene Zoom een onneembare vesting en zorgt op dat punt ook voor heel veel onveiligheid voor fietsers en schoolgaande jeugd, onder andere van het Wellantcollege. Dan de andere route. Die andere route, die gaat via de provinciale weg en de Reeweg-Oost naar de Oranjelaan en dan hetzelfde verder als optie één. Allebei de opties trouwens, toets je routeplanner op je computer maar eens in, die worden gewoon ook door routeplanners aangegeven als goeie optie. Dus wat de gemeente volgens ons ook aan maatregelen neemt, die routeplanner, dat is wat mensen gaan volgen. Een alternatieve N3 dwars door de stad. We hebben in onze brief, de brief hebben alle fracties gehad, ook het college, onze zorgen laten weten. Zorgen over leefbaarheid, gezondheid en verkeersveiligheid. Reeweg-Oost en Ceramstraat zijn woonstraten en ja, de Reeweg-Oost heeft ook een winkelfunctie die door eerdere wegwerkzaamheden al veel klappen kreeg. Aan allebei de uiteinden van de Reeweg-Oost bevinden zich

voorzieningen. Aan de ene kant van de Reeweg-Oost bij het Halmaheiraplein een middelbare school, de sportvelden natuurlijk, en daar komt ook de belangrijkste fietsroute vanuit Dubbeldam en Sterrenburg richting centrum voorbij. Over de rotonde en dan verder via onze straat de Reeweg-Oost naar het centrum toe. Aan het andere uiteinde van de Reeweg-Oost bevinden zich twee basisscholen en ook een middelbare school. En toch kiest het college ervoor om de Reeweg-Oost te bestempelen als integraal onderdeel van deze alternatieve N3 dwars door de stad. En nog meer dan dat, we hebben ... Het college wil ook de Bankastraat helemaal afsluiten voor inrijdend verkeer. En passant krijgen de winkeliers van het Vogelplein hun volgende economische klap toegedeeld en zorgt het ervoor dat de bewoners van de Bankastraat, de Indische Buurt en de Vogelbuurt via de Reeweg en de Ceramstraat hun thuis moeten bereiken. Daarmee wordt de Reeweg nog drukker en gaan ongewenste en gevaarlijke situaties op kruispunten ontstaan met alle smalle zijstraten die sowieso al niet echt geschikt zijn voor intensief verkeer, onder andere een aantal woonerven. Het geldt ook straks heel specifiek voor de Aalscholverstraat die ook een stiekeme sluiproute zou kunnen gaan worden op het moment dat de Bankastraat wordt afgesloten. In 2018, nu anderhalf jaar geleden, haalden wij 600 handtekeningen op in onze straat, en in de Ceramstraat en in de Indische Buurt trouwens. 600 handtekeningen tegen plannen voor eenrichtingsverkeer in de Bankastraat. Op de bewonersavond op, volgens mij was het 15 mei 2018, waren er 200 boze bewoners die duidelijk lieten merken dat dat geen goed idee was. De gemeente beloofde daarna dat er geen eenrichtingsverkeer zou komen in de Bankastraat en dat er ook geen knip, dat was een eerder plan, in de Bankastraat zou worden aangelegd. De maatregelen die nu worden genomen druisen naar ons gevoel in tegen de afspraken die we toen hebben gemaakt. Dat vinden we een onbetrouwbare overheid. En u heeft ons als gesprekspartner hierin niet gekend of betrokken, terwijl we al anderhalf jaar met elkaar in gesprek zijn, u over onze e-mailadressen en onze 06-nummers beschikt. Dat is een onfatsoenlijke overheid. Gisteren hoorden we burgemeester Kolff in zijn Nieuwjaarsspeech een pleidooi houden voor boodschap hebben aan elkaar. Een prachtige uitdaging die we heel graag als buurt met elkaar en met de gemeente en met de stad willen aangaan. Een boodschap hebben aan elkaar betekent echt luisteren, geïnteresseerd zijn, begrip hebben voor elkaar en samen zoeken naar de beste oplossing. Wij begrijpen heus wel dat de verkeerspuzzel die ontstaat door de werkzaamheden aan de Wantijbrug niet makkelijk op te lossen is, maar die beste oplossing is in onze ogen niet het huidige plan. Een plan dat onevenredig veel nadelige effecten neerlegt bij de Reeweg-Oost en de Ceramstraat en verder ook de stad echt op slot zal zetten, met alle veiligheidsgevolgen ook van dien. We zijn blij met het gisteren door de wethouder toegezegde overleg met de gemeente, dat hebt u kunnen lezen in de wethoudersbrief ook, maar het voortraject stemt ons sceptisch. Vandaar dat wij ondanks dit aanstaande overleg er toch voor kiezen om hier nu vanavond onze zorgen over de N3 dwars door onze stad en onze straat met u te delen, en we hopen natuurlijk dat u daar ook een boodschap aan heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan kijk ik naar de leden van de commissie. Wie wil hier een vraag over stellen? De heer Oostenrijk, u heeft het woord.

De heer Oostenrijk: Ja voorzitter, ik begrijp ten volle de zorgen van de bewoners in en rondom de Reeweg-Oost en de Ceramstraat, maar wat is voor u het wenselijke alternatief? Want ik besef tegelijkertijd dat als u ontzien wilt worden, en we pakken een andere straat, noem maar eens even de Bankastraat, dan hebben we natuurlijk in de volgende sessie hetzelfde tafereel. Dus mijn vraag is: wat zou u gehad willen hebben?

De voorzitter: Ja.

De heer Vennix: Nou, sowieso, wat u zegt is terecht, maar dat is ook een beetje het verkeersbeleid wat de gemeente door de afgelopen jaren heeft uitgerold. Er wordt op heel veel plekken geknepen, ja, dat betekent dat op andere plekken drukker wordt en op een gegeven moment zit je volgens mij aan je taks. Toch denk ik dat op dit moment spreiding één van de opties is die we met elkaar moeten bekijken. Ik denk dat het ... Ik snap dat u heel graag nu van ons alternatieve zou willen horen, maar het is niet voor niks, ik noemde het net ook, echt een puzzel. Aan al die alternatieven zitten haken en ogen en nadelen en voordelen. Maar daar moet je goed met elkaar naar kijken. Ik denk dat dat inhoudelijke gesprek, dat het heel waardevol is dat we dat morgenavond met de ambtenaren en buurtbewoners, ook de mensen van de Bankastraat en de winkeliers van het Vogelplein zijn daarbij aanwezig, dat we dat inhoudelijke gesprek met elkaar kunnen voeren, dat we dan die alternatieven ook met elkaar onderzoeken. Want ik kan nu dingen gaan roepen maar er zitten echt allemaal haken en ogen aan en laten we dat zorgvuldig denk ik met elkaar bekijken. Maar alternatieven zijn er best wel. We hebben best wel ideeën die we morgenavond daar ook op tafel zullen leggen.

De voorzitter: De heer Oostenrijk, één vervolgvraag.

De heer Oostenrijk: Eén vervolgvraag, het is ... Ja, ik vind het iets verwonderlijk dat u morgenavond de alternatieven wel op tafel wil leggen en u ons vanavond daar geen ... Dat niet met ons wil delen. Zit er iets geheimzinnigs aan of niet?

De voorzitter: Mevrouw De Smoker? Dat klinkt heel vertrouwd overigens.

Mevrouw De Smoker: Nou, mijnheer Oostenrijk, helemaal geen geheimzinnigheid er rondom heen. Natuurlijk hebben wij een aantal gedachten erbij. Zojuist zei de heer Vennix al: spreiden van verkeer, dus dat betekent dat de Bankastraat wat ons betreft open blijft maar dat je wel moet kijken wat er gaat gebeuren. Dus je zou eventueel kunnen werken met ergens een afsluiting maar niet geheel. Je zou ook kunnen denken aan ... Kijk, onze straat ligt aan twee schitterende parkeerterreinen. Heeft iemand er al eens aan gedacht om ons als buurtbewoners daar te laten parkeren en de rest met de fiets te laten doen? Als ik de zekerheid krijg dat mijn auto 's ochtends weer goed aantref en mijn fiets er 's avonds weer staat als ik terugkom vanuit mijn werk, nou, zo zullen er meer buurtbewoners zijn. Dat is bijvoorbeeld een alternatief. In de wethoudersbrief wordt geschreven over het afstellen van de verkeerslichten. Nou, daar moet echt heel goed naar gekeken worden, want nu, na vijf auto's gaat het verkeerslicht weer op rood. Nou, dan is de file, die staat vanaf Stadspolders ongeveer vanaf de watertoren dan tot de Reeweg. Verkeersregelaars, is daaraan gedacht? Dat zijn allemaal alternatieven die

wij morgenavond graag met degene die het beleid voor u bedenkt van gedachten willen wisselen.

De voorzitter: Helder. Anderen? Mevrouw Klein-Hendriks, u heeft het woord.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, dank u wel. Ja, ik kan me er iets bij voorstellen wat u zegt als inspreker. En er gaat inderdaad heel wat gebeuren. Wat ik ook zat te denken, maar misschien is dat iets heel raars om te zeggen, verkeer gaat 's ochtends de ene kant op en 's middags de andere kant op maar misschien 's ochtends ook wel dat er mensen van Papendrecht naar bedrijventerrein wil. Is er ook wel aan gedacht als alternatief, of is dat niet bespreekbaar, om een eenrichtingssituatie te doen? Dat je de ene straat een kant op en de andere straat andere kant op.

De voorzitter: Mevrouw De Smoker, ja.

Mevrouw De Smoker: Dat zou een optie kunnen zijn, ware het niet dat de Reeweg-Oost ook een busroute is. En die bus kan niet over de Bankastraat heen vanwege de drempels et cetera wat daar ligt en de afspraken die er met die buurt daar gemaakt zijn.

De voorzitter: Andere vragen? Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja voorzitter, de heer Vennix en mevrouw De Smoker bedankt namens de bewoners. Waar ik vooral benieuwd naar ben, de heer Vennix geeft het terecht aan, een aantal jaar geleden 600 handtekeningen verzameld in het gebied om te kijken naar een stukje leefbaarheid in het kader van de nieuwe inrichting van de Reeweg-Oost, Bankastraat. En u had er op een gegeven moment een ... Dat hadden wij van u vernomen, een goeie relatie opgebouwd met de ambtelijke organisatie en het college, en daarvan geeft u nu aan: nou, dat is in dit proces niet optimaal geweest. Het is ook tevens een vraag aan het college, maar ja, er is geen gelegenheid om dit nu hier te bespreken, maar welke lering wilt u ons meegeven voor de volgende trajecten? Want de N3 gaat natuurlijk binnenkort op slot en allicht, nou ja, weet bijna zeker dat dat ook natuurlijk druk gaat oefenen op jullie straten. Dus ik hoor graag van u wat u het college nu zou willen meegeven in dat kader.

De voorzitter: De heer Vennix.

De heer Vennix: Nou, wat u zegt over de N3, die gaat ook nog eens een keer, dus dat is een van de dingen waar wij ook beducht voor zijn. Dit is nu een eerste keer, maar wat volgt er nog allemaal op dat vlak? Welke lering kunnen we eruit trekken? Nou, in het traject van de Bankastraat, dat is uitgebreid geëvalueerd door de, hoe heet het ook alweer, Nelleke, help mij even.

Mevrouw De Smoker: OCD.

De heer Vennix: De OCD, oké. Dus daar heeft u al een rapport van of krijgt u nog een rapport van, daar staan ongetwijfeld allerlei aanbevelingen in, maar het simpele verhaal in dit geval, en dat geldt eigenlijk altijd: doe een omgevingsanalyse, wat zijn je spelers,

wat speelt er allemaal nog meer, en betrek mensen gewoon in een vroeg stadium in plaats van dat je ze achteraf informeert. Op Oudjaarsdag, ja, ja. De netwerken zijn er, die heb je, het is geen enkel probleem om die snel aan te haken. Wij laten keer op keer zien dat we gigantisch snel kunnen schakelen, sneller als de ambtelijke organisatie denk ik soms wel eens, dus daar kan het probleem niet in zitten.

De voorzitter: De heer Noldus, u heeft het woord.

De heer Noldus: Ja voorzitter, nog een vraag, die werd net deels beantwoord, maar mijn vraag was ... Allereerst bedankt dat jullie hier inspreken met een hartstochtelijk betoog. Wanneer en op welke wijze hebben jullie dan vernomen van deze aanpassingen?

De voorzitter: Mevrouw De Smoker.

Mevrouw De Smoker: Ik trof op nieuwjaarsdag een mailtje in mijn mailbox van de ondernemers van het Vogelplein, van de heer Bogers, Ted Bogers, van: Nelleke, wij hebben een bezwaar naar het college gestuurd. En dan lees je dat en dan denk je: oké, gelukkig nieuwjaar. En vervolgens ga je reageren, maar ja, het is dus niet de manier. En die discussie heb ik ook even met de krant gehad, niet iedere Dordtenaar gaat zo specifiek de website van de gemeente Dordt op. En als je de krant leest, dan denk je: de N3, maar niet: mijn woonstraat.

De voorzitter: Anderen nog? Zo niet, dan was het helder. Heel veel dank. En dan gaan wij verder met onze vergadering. En onderdeel van die vergadering is, dat zeg ik ook even voor de mensen op de publieke tribune, dat volgens mij de heer Noldus naar aanleiding hiervan ook vragen heeft aan de wethouder. Dus dat is wellicht interessant om nog even bij te wonen. Dank. Dat had ik toch goed begrepen, mijnheer Noldus?

De heer Noldus: Ja voorzitter, dat klopt zeker.

De voorzitter: Dan heeft u het woord.

De heer Noldus: Ja. Na vier verschillende kanalen hebben we vernomen, en zojuist ook kunnen horen van de bewoners in deze omgeving, dat er verschillende omleidingsroutes en activiteiten om de bereikbaarheid tijdens de werkzaamheden aan de Wantijbrug te bevorderen leidt tot extra ingrepen. Half december is onder andere deze commissie hierover geïnformeerd, over een aantal wijzigingen en ingrepen die gedaan zouden worden voor de bereikbaarheid. En hierover hebben wij de volgende vervolgvragen. In de afgelopen week is duidelijk geworden dat de bewoners ... Of dat de Bankastraat wordt afgesloten. Dit is in de eerdere plannen die hier ook toegelicht zijn niet benoemd en leidt tot onrust en onvrede tot bewoners van onder andere Reeweg-Oost en de ondernemers op en rond het Vogelplein. Onze vraag is daarbij: welke alternatieven zijn hiervoor onderzocht en op welke wijze is hiervoor afstemming geweest met diverse betrokkenen tot heden? Tweede vraag: kunt u ons een overzicht sturen met alle maatregelen die genomen worden? Dit omdat de vorige presentatie in de commissie fysiek geen volledig beeld heeft gegeven over alle maatregelen die nodig zijn volgens het college om de bereikbaarheid van onze stad te bevorderen. En derde vraag, voorzitter, gaat over het

platform. In de begroting is namelijk geld gereserveerd voor communicatie over werkzaamheden, omleidingen en planning via een website, via apps. En deze genoemde website is echter twaalf dagen voor de start van de werkzaamheden niet online. In diverse berichten en advertenties in verschillende bladen zien we ook verschillende verwijzingen naar diverse websites voorbijkomen zonder dat daar een eenduidig beeld over bestaat. Op welke wijze wordt de communicatie met inwoners, ondernemers, vervoersbedrijven en andere belanghebbenden volgens het college voldoende gefaciliteerd? Tot zover onze vragen.

De voorzitter: Dan ga ik naar de wethouder. U heeft het woord.

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel. Ja, dank voor de gelegenheid om enkele vragen te beantwoorden en dat zijn drie concrete vragen, ga ik zo op in, maar misschien vooraf toch even, mevrouw De Smoker zei net: dit is niet de manier van communiceren. Nou, dat vinden we zelf ook. Dat heb ik ook in het memo willen duidelijk maken. Dit is een project wat natuurlijk heel groot is, wat niet door ons verzonnen is maar waar we wel van hebben gezegd: we gaan het aan, we gaan de uitdaging aan, die is massief. Dit is het grootste ... De grootste verkeersopgave als gevolg van zo'n project in de afgelopen jaren in onze stad, en we doen er alles aan om te communiceren, om maatregelen te verzinnen, alternatieven, waaronder ook verkeersregelaars en VRI's enzovoort, en we kunnen niet voorspellen hoe de stad gaat reageren daarop. We weten één ding zeker: als niemand zijn gedrag aanpast, dan wordt het heel ingewikkeld en het wordt sowieso ingewikkeld, maar we hopen dat met de communicatie, de maatregelen enzovoort de stad wel bereikbaar blijft en berijdbaar blijft. Daar hoort ook bij communiceren, daar hoort bij duidelijkheid over de maatregelen. Ik heb in de mail al aangegeven hoe dat is gelopen. Nou, het is allemaal heel erg stoom en kokend water geweest en daarbij is heel voor communicatie geweest met onder andere Rijkswaterstaat over de maatregelen, over wat er nodig is. Veel rekenwerk. We hebben verzuimd, en het is niet goed, om het contact te hebben met onder andere alle bewoners in juist dit stuk van de stad. We hebben het al een kwartiertje zitten voorpraten op de gang, dat moet echt anders. Morgen is er overleg. In ieder geval om te verduidelijken waar we toe gekomen zijn maar ook om te kijken: kan het nog anders, zijn er alternatieven? Nou, ik denk dat heel veel dingen die genoemd zijn, zijn afgewogen, zijn ook uitgevoerd of worden uitgevoerd. En we hebben ook afgesproken dat: die eerste week zal heel spannend worden want dan moeten mensen hun gedrag aanpassen. Als dat gebeurt, dan kun je vervolgens nog andere maatregelen nemen of maatregelen terugschroeven. Als dat niet gebeurt moet je goed nadenken: hoe ga je verder? Laten we in ieder geval daar de communicatie up-to-date houden en ook actueel laten zijn. Dat is niet ter geruststelling, want ik kan geen geruststelling geven op dit moment. Maar het is wel bedoeld om in ieder geval te zorgen voor goeie transparante communicatie.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Oostenrijk, naar aanleiding hiervan.

De heer Oostenrijk: Ja. De wethouder zegt: we hebben van alles en nog wat afgewogen, dus ik vraag mij dan toch af wat het gesprek van morgen zal opleveren. Want welke

bewegingsvrijheid hebben de mensen die morgen bij u op de koffie of wat dan ook komen dat er nog ergens iets veranderd kan worden? Want ik hoor u zeggen: we hebben alles al afgewogen.

De voorzitter: De wethouder. Het is uiteraard een goeie vraag, maar ik stel ook voor dat u dan wel naar de vragen van de VVD gaat.

De heer Van der Linden: Nou, ik stond op het punt om dat te doen. Misschien heel kort eventjes. Kijk, wat zich aandient is gewoon het gegeven dat die Wantijbrug eruit gaat en het gegeven dat we met alle inspanningen die we doen hopen zoveel mogelijk verkeer weg te werken op de A15, op de A16, ga fietsen, ga iets anders doen, ga niet van huis weg, verdwijn uit de stad voor twee weken, dat soort dingen. Zo drastisch moet het zijn. Maar heel veel mensen zullen er toch zijn, zullen toch 's ochtends om 07:00 uur denken: ik ga naar kantoor met de auto want dat doe ik al 20 jaar. Dat kunnen we niet helemaal voorspellen. Als dat gedrag plaatsvindt zijn er eigenlijk geen alternatieven, denken wij. Maar wij zijn, de mensen hier zijn meestal geen inwoner van de wijk, vaak wel goeie rekenaars en tekenaars maar de ervaringsdeskundigheid, hadden we het net over, zit in de wijk. Dus we willen dat gesprek aan en zoals een van de ambtenaren zei, als er een beter idee komt gaan we dat doen. En dat gaan we ook doen. En wat we ook gaan doen is afspreken dat als we een paar dagen onderweg zijn en mensen hebben zich laten informeren, hebben gedacht: nee, dit is toch niks, ik moet het anders doen, waardoor je andere reisgedrag ziet, waardoor je ook weer dingen kan terugschreeven, gaan we dat ook doen. Dan nu even de vragen. Het zijn er eigenlijk drie. Nou, het staat ook een beetje in het memo dus ik hou het nu heel kort. Suggestie is om hier volgende week nog een keer iets langer over te praten en alle maatregelen even in een matrix of wat ook te laten zien. Kunt u over gaan natuurlijk.

De voorzitter: Maar dat is een vergaderverzoek feitelijk? Voor volgende week?

De heer Van der Linden: Nou ja, het is een aanbod. Het is een aanbod.

De voorzitter: Een aanbod.

De heer Van der Linden: En ik kan me voorstellen dat, want het is nu woensdag toch? Ja. We hebben nog 12 dagen. Ik denk dat heel erg veel mensen nu merken: o wacht, er gaat echt wat gebeuren. We merken het aan de webcare, aan de social media, aan de belletjes: mensen worden zenuwachtig of verdrietig of hebben alternatieven gevonden. U gaat ook meer lezen hierover. Dus misschien goed om dat te doen.

De voorzitter: Dat zullen we zo bij agendapunt zeven even aan de orde stellen.

De heer Van der Linden: Ja. Dan over de maatregelen en over hoe dit is afgewogen. Nou, daar heb ik iets over gezegd. Het platform, er zijn een aantal sites nu ofwel in gebruik of die komen in gebruik. We doen ook aan Gemeentenuws, we gaan ook even in overleg met diverse mensen wel of niet nog brieven sturen, borden langs de weg, dat wordt allemaal uitgerold. Dat is de manier waarop we communiceren. We communiceren ook heel erg veel met ... Via social media, via webcare, via onze telefoon, we merken de

laatste dagen dat daar groeiend aantal mensen ons belt en eerst zegt: dit kan helemaal niet, en daarna zegt: nou, ja, het moet kennelijk toch, wat kan ik dan doen? Nou, zo zoeken we op allerlei manieren het contact. De site die u noemt, die was oorspronkelijk begroot en bedoeld voor de werkzaamheden op de N3. Daar hebben we nog een paar maanden voor. We hebben natuurlijk wel gedacht: nu dit eraan komt kunnen we zo snel als mogelijk een lightversie laten draaien waar je de Google Maps-achtige actuele verkeersinformatie op toonbaar maakt. En we willen die ook beschikbaar hebben op het moment dat mensen gaan reizen. En dat zal ook ... Die zal er ook zijn. Naast alle andere informatie over alternatieven enzovoorts die ook via andere sites ter beschikking komt. Ik denk dat ik het hier even bij houd, met dus het aanbod om sowieso nog iets te vertellen en ook ... Laten we sowieso afspreken dat ik even een pakketje stuur met de maatregelen die we gaan nemen.

De voorzitter: Oké.

De heer Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Helder. Ja, even kijken, eerst even naar de heer Noldus of zijn vragen voldoende beantwoord zijn.

De heer Noldus: Ja voorzitter, allereerst dank voor de aanvullende antwoorden en ook het verzenden van de memo vandaag, dat geeft dan al een stuk extra inzicht. Uiteraard begrip dat de werkzaamheden rondom de Wantijbrug leiden tot versnelde acties. Belangrijk ook, waardering voor de mea culpa die zojuist ook is gedaan en het in gesprek gaan met de bewoners. Zeer belangrijk. Wat wij nog wel ook in die memo terugzien, en dat typeert wel een beetje de tijdsdruk denk ik waaronder gehandeld wordt, dus waardering voor de memo an sich, maar alleen al in de memo staan bijvoorbeeld al drie verschillende platformen waarop informatie te vinden is. Ons gevoel is en angst is dat dat tot meer onduidelijkheid gaat leiden dan dat dat duidelijkheid zal opleveren. Dus daar graag nog aandacht voor. En omtrent de uitnodiging van de wethouder om daarover in gesprek te gaan volgende week over welke maatregelen er dan exact komen, graag, maar eigenlijk erg laat. Dus wellicht uitnodiging om dat dan op een eerder tijdstip nog te kunnen doen.

De voorzitter: Daar gaan we het zo over hebben. De heer Stolk had een vraag.

De heer Stolk: Ja, ik wilde de wethouder toch vragen van: er wordt gesproken over allemaal maatregelen en we hebben nog 11 dagen. Wanneer komen nu de maatregelen naar buiten? Want ik krijg dus van diverse mensen die zeggen: ja, maar dat is veel te laat en wanneer komt die website, wanneer komt de advertenties, wanneer komt social media? Mensen wachten erop en elke dag dat het langer is, ik krijg uit de Bankastraat dat mensen zelfs ziek worden: hoe moeten ze de Bankastraat uit? Nou, ik vind dat heel verontrustend en ik denk dat, ja, morgen moet het er komen.

De voorzitter: Ja. De wethouder.

De heer Van der Linden: Ja nogmaals, hier kunnen we heel kort en heel lang over praten, dit is niet zo dat we tot nu toe zitten te wachten van: wanneer gaan we de maatregelen uitrollen? Er zijn honderden bedrijven gesproken die allemaal maatregelen hebben genomen. Er zijn, even afmaken hoor, we hebben Gemeentenuws en informatieavonden in de Duurzaamheidsfabriek gehad en een aantal sessies met bedrijventerreinen en een heleboel sessies met ondernemers. We hebben, dat merken we dus ook hè, ik zou mij zorgen maken als ik nu bij webcare binnenloop en zeg: wordt er nog gebeld? Nee, niemand. Dan zou ik me zorgen maken. Nou, vanmorgen liep ik binnen en zei: nou, roodgloeiend. Dus de informatie, er gaat wat gebeuren, komt aan en natuurlijk, iedere voordeur heeft weer een andere reisvraag, een ander reismoment, enzovoort. Er zijn leenfietsen besteld, er zijn mensen die zeggen: ik ga met de bus, hoe moet ik het regelen? Er zijn mensen die zeggen: ah, fijn dat er een hub komt. Dat loopt allemaal. Alleen het overzicht, dat ga ik u nog even doen toekomen.

De heer Stolk: Nee, maar mijn vraag was, voorzitter, wanneer komt nu het bericht naar buiten? Kan ik zeggen eind van de week? Ja, ik wil toch een termijn noemen.

De heer Van der Linden: Ja, nee, maar er is niet één bericht, er zijn ongeveer 5000 berichten en die zijn naar buiten. Alleen vandaag staan er borden langs de N3 die er gister niet stonden. De fietsen die worden uitgeleend zijn al besteld, nou, sommige mensen hebben hem al, anderen krijgen hem nog. Dus het verschilt echt per persoon. Dus we gaan niet morgen naar buiten, we zijn al weken naar buiten. En sommige mensen ...

De heer Stolk: Voorzitter, ik ...

De voorzitter: Nee, even via de voorzitter inderdaad. De heer Stolk.

De heer Stolk: Ja. Voorzitter, ik heb het idee dat dat niet breed gedragen wordt. Dat het individueel waar u het over heeft, dat bedrijven het weten, dat ze fietsen krijgen, maar we hebben 120.000 ... En ik denk dat het gros het niet weet en dat is echt zo en dat is verontrustend.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Misschien afsluitend, toen we elkaar in december spraken heb ik u één toezegging gedaan. Nee, nog wel meer, het is allemaal ingevuld, maar nog één. Ik zei van: op 20 januari gaan heel veel mensen verrast worden. Die denken: nou, ik ga lekker naar kantoor, ik zit in een file. Hoe kan dat nou? En dat weten we, dat weten we van elk groot project. Mensen zijn verrast. En ik denk dat we sinds december elke week in het Gemeentenuws hebben gestaan, het staat sinds een aantal weken op de site, we hebben al heel veel gecommuniceerd met veel groepen. Altijd onvoldoende. U weet ook, het woord is al vaker genoemd, PFOA en Chemours, doen we al vijf jaar, communiceren we heel veel over en vorig jaar was ik in de wijk en ik werd aangesproken en iemand zei: oh, je bent wethouder, er is toch iets bij deze fabriek? En daar ben ik niet verbaasd over. Er is zoveel informatie, er is zoveel te doen, te lezen, enzovoorts. En natuurlijk, we

gaan elk medium gebruiken en elke mogelijkheid gebruiken om elke groep, inwoners en bedrijven, te blijven informeren.

De heer Oostenrijk: Maar voorzitter ...

De voorzitter: Ja, de heer Oostenrijk nog.

De heer Oostenrijk: Ja, ik luister met belangstelling naar het roerend betoog van de wethouder over wie allemaal geïnformeerd is. Maar de aanleiding van deze bespreking is niet meer en niet minder dan Reeweg-Oost, Bankastraat en alles wat daar aan straten tussen zit. En ook toch een beetje in het verlengde van de heer Stolk: wanneer, na morgen, want anders heeft dat gesprek morgen helemaal geen zin meer, wanneer na morgen wordt er heel breed gecommuniceerd? Naar buiten toe. Want het kan ... Je bent al veel te laat, ik bedoel, dat weten we met zijn allen, maar je kan niet langer wachten dan in het weekend door heel duidelijk te zijn hoe het bij die straat dan gaat lopen. Want mensen die ook, u had gezegd van: ja, mensen die Dordt in- en uitgaan, die komen hier niet voor niks maar die komen hier te werken of ze gaan elders anders werken. Die willen weten aan het begin van die week: hoe kan ik uiteindelijk van A naar B komen?

De voorzitter: De wethouder en dan ... Ja, u ook nog. Want ik wil dit af gaan ronden eigenlijk.

De heer Stolk: Een korte vraag aan de wethouder. Ja, een korte vraag: hoe gaat de wethouder in de toekomst maatregelen nemen om deze miscommunicatie met de bewoners te voorkomen? Want het komt nu wel op gang, maar ik ben het ermee eens, veel en veel te laat.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Het zijn een paar vragen, ik ga ze even achter elkaar doen. Kijk, wat ... Dit is niet goed. Dat heb ik gezegd, dat hebben we al intern besproken, dit is gewoon niet goed. En in de memo vindt u een verklaring enzovoorts. Ik denk dat we in het algemeen, en het verschilt natuurlijk per project, een onderhoudsproject van een stukje straat met herbetegelen is iets anders dan Oranjelaan wat we hebben gehad, is weer iets anders dan N3 wat eraan gaat komen, er best goed in slagen om het contact met de stad, met de inwoners, met de bedrijven enzovoorts te hebben. En dat willen we ook volhouden. Dit is wel iets om pissig over te zijn, want juist de wijk die het zwaarst getroffen wordt en wat ook niet anders zou kunnen, tenzij je besluit om iedereen uit de stad weg te halen en dat kan ook niet, dus deze wijk zal zwaar getroffen worden. Dat had gewoon anders gemoeten, punt. Wat gaan we verder nog doen? Nou, afgezien van al die afspraken die al lopen en die projecten die ik heb genoemd enzovoorts. We zijn wel aan het overwegen, als we merken dat Gemeentenieuws, ook al staat het er vier, vijf, zes keer in, te weinig reflectie geeft op 120.000 inwoners, we overwegen wel om ook nog per brief alle inwoners te informeren, zeker waar het gaat om de inwoners die in de buurt wonen van de straat waar het om gaat. Dat is een overweging, ik heb er nog geen keihard antwoord op maar dat is een overweging. En we weten ook: sommige

mensen lezen absoluut nooit een brief, nooit een gemeentebrief. Andere mensen lezen alle post en kijken nooit op een site. Dus daar kijken we heel goed naar en we zorgen gewoon dat dat rond het weekend geregeld wordt zodat iedereen in ieder geval in de loop van volgende week alle informatie die er is niet alleen op de site maar ook nog op papier zou hebben kunnen gelezen.

De voorzitter: Dank. Dan ... Nee, dat mag niet. Dat is heel ... Nee, dat is heel vervelend, maar dat is ... Misschien is er zo inderdaad buiten de vergadering daar gelegenheid voor. Ja, mevrouw Klein-Hendriks, als laatste, want ik wil deze eigenlijk gaan afronden.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, als laatste, ik zie vanuit wat ik zie dat er heel veel wordt gedaan inderdaad en ook ik heb wel verzucht van: waarom kunnen we al wel de kerstmarkt op de bebording aangeven op tijd maar vinden we rond die tijd als de kerstmarkt ... Nou ja, die is dan niet geweest, maar als daarna ... Waarom hebben we niet meteen de teksten kunnen vervangen, waarom heeft ook Rijkswaterstaat dat niet meteen kunnen doen aan de A16 en dergelijke? Want je moet er 200 keer, 300 keer, 400 keer langskomen voordat je echt een beetje door laat ... Tot je doordringt wat er nou daadwerkelijk gebeurt. Dus ik zie de inzet, en ja, ik kan alleen maar zeggen gewoon, ja, alle partijen moeten hier heel veel inzet op plegen. Maar ja.

De voorzitter: Geen reactie voor deze ware opmerking.

De heer Van der Linden: Nou ja, een ontzettend ware opmerking, waarbij we natuurlijk ook wel weten dat communicatie zes weken van tevoren anders moet zijn dan communicatie een uur van tevoren dan communicatie op het moment zelf enzovoorts. Dus daar is allemaal over nagedacht. En dan kunnen we nog steeds zeggen: had eerder, had anders enzovoorts, maar dat zijn bewuste keuzes geweest.

De voorzitter: Helder. Wij vervolgen even onze agenda, en zo meteen komen we dan even bij de agenda van volgende week en dan kunnen we het voorstel of het aanbod van de wethouder even aan de orde stellen. Dat mag. Dat is geheel aan u, ja. Wij gaan een aantal nieuwe behandelvoorstellen doen. Ik dank alle aanwezigen voor hun aanwezigheid en morgen veel succes.

5. AGENDADEEL: Nieuwe behandelvoorstellen

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt vijf, de nieuwe behandelvoorstellen. Misschien even 20 seconden wachten tot iedereen de zaal heeft verlaten. Goed, dan gaan wij de verschillende behandelvoorstellen langs. U heeft kunnen zien wat de griffie daarbij heeft gezet. En als u het daar niet mee eens bent, moet u even aan de bel trekken. En ten aanzien van 5.1 over het krediet ten behoeve van tiny houses in Crabbehof, nou ja, dat zou in beginsel als hamerstuk naar de raad kunnen tenzij u het wil bespreken zoals de griffie dat ook van toelichting heeft voorzien. Daar zie ik verder geen reactie op, dan gaat het als hamerstuk naar de raad. Dan gaan wij naar 5.2, raadsinformatiebrief over de Weeskinderdijk. 5.3, over de afvalpilots, dat komt terug bij de bespreking van de startnotitie grondstoffenbeleidsplan. Ik neem aan dat u dat akkoord vindt. 5.4 over vierde herziening Dordtse Kil. 5.5, memo herijking planologische

procedures, met het advies daar op een later moment met elkaar van gedachten te wisselen. Als daar behoefte aan is. Ik zie één of twee hoofden knikken, dat is breder gedeeld dan die? Ik zie weinig reactie non-verbaal. Ja, ja, van u was het wel helder, de heer Gündogdu, maar ik weet niet of de rest dat ook wil. Ik zie ... Nou ja, we kunnen ... U kunt ook besluiten dat het gewoon akkoord is wat erin staat, als u dat vindt, dan scheelt het een bespreking. Oké, dan is dat zo. Dank voor de stellers van het memo. Dan hebben wij een aantal vragen en/of beantwoording, 5.6, 5.7, 5.8, ja, 5.8, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Ik zou willen voorstellen om dat ... Die antwoorden op de vragen over PFAS-norm voor het verplaatsen van grond, om die in de commissie te bespreken met de politieke vraag of die normstelling en de wijze waarop er in de praktijk mee wordt omgegaan adequaat is. Ik kan dat toelichten. Ik heb daar twee argumenten voor. Ik heb ook nog aanvullende technische vragen gesteld om de antwoorden wat meer verduidelijkt te krijgen, en uit die combinatie van de antwoorden en de technische antwoorden die ik gekregen heb blijkt dat Dordrecht inderdaad een soepeler norm hanteert dan landelijk, zelfs een factor 10 tot 100 soepeler, en dat dat ... En ten tweede, dat de toepassing daarvan, daar wordt ... Daarvan is ook eerder gezegd, er wordt een zone-indeling gehanteerd, maar in feite valt heel Dordrecht binnen zone B en dat betekent dat in Dordrecht overal grond die met tot 10 microgram vervuild is aangebracht mocht worden, ook als de feitelijke concentratie lager is en dat is in strijd met het stand still-principe.

De voorzitter: Ja. Ik ga u even onderbreken, want de toelichting is fraai, maar u wil het bespreken met die agendapunten. Nou hebben we zo meteen Chemours-Dupont op de agenda staan, is het een suggestie om het gewoon daarbij te voegen?

De heer Van der Meer: Nou, daar heb ik op zich geen bezwaar tegen, alleen het gaat niet specifiek ... Het gaat niet specifiek over Chemours, het gaat over het probleem van het verplaatsen van grond en het gaat dus over alle grond in het hele gebied van de Drechtsteden.

De voorzitter: Oké. Dan kijk ik of er steun is voor uw voorstel voor bespreking in algemene zin. 3, 4, ja, daar is steun voor.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Ja. Wie heeft het ... De heer Noldus?

De heer Noldus: Ja, bij vier partijen is daar denk ik onvoldoende steun voor in het nieuwe reglement van orde.

De voorzitter: Dat is waar ja, u heeft gelijk. Het moet vijf fracties zijn, dat is ... Vijf, ja. Oké. Nee, dat klopt, er zijn een aantal nieuwe ... Een aantal wijzigingen doorgevoerd die voor de commissie van belang zijn. Een ervan is deze, dat de helft plus 1 van het aantal fracties bij raadsinformatiebrieven of beantwoording bij agendering nodig is.

De heer...: Voorzitter, we hebben 13 fracties? 12 fracties?

De voorzitter: Aanwezigen. Ja, het zijn er nu negen, ik stel wel voor dat dit dan gevoegd wordt bij een agendapunt waar dit logischerwijs bij hoort. En dan kan de griffie daar de vrije hand in hebben. Dan gaan wij naar 5.9, over de Engelenburgerbrug. 5.10, 5.11, 12, 13. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja voorzitter, er is in de motie over de Wantijoevers die met grote raadsmeerderheid is aangenomen een visie op het gehele Wantij gevraagd. Het wordt nu in feite door het college verder uitgebreid, daar hebben wij geen enkel bezwaar tegen en ook niet dat dat tot enig uitstel leidt. Maar er staat wel een zinsnede in de toelichting die suggereert dat het gebied ten westen van de Prins Hendrikbrug niet in die visie wordt meegenomen. Natuurlijk zijn er afspraken over dat gebied gemaakt en we hebben er begrip voor dat die afspraken niet zomaar eenzijdig terzijde gelegd kunnen worden, maar naar onze mening en de mening van de indieners van de motie betekent dat niet dat de visie niet ook op dat deel betrekking zou kunnen hebben. Want je kunt ook binnen de afspraken nog steeds nadenken over hoe je natuur, biodiversiteit enzovoort in dat gebied vormgeeft.

De voorzitter: Ja. Maar mijnheer Van der Meer, ik heb het meer tegen u gezegd, dit stuk van de agenda gaat over of u dingen wil bespreken of niet. En u houdt steeds een goed en inhoudelijk betoog, wat te waarderen is, alleen daar gaat het helaas nu niet om.

De heer Van der Meer: Nee, dat begrijp ik. Ik begrijp dat ...

De voorzitter: Dus ik heb u steeds uit laten spreken zo veel als mogelijk, maar ook gezien de tijd moet ik u onderbreken. Wat ik wel als voorzitter even opmerk, we hebben nu in de agenda volgens mij twee keer een wethoudersbericht of een wethoudersbrief staan. Eerlijk gezegd vind ik het ingewikkeld over wat we daarmee moeten. Want is dat nou een raadsinformatiebrief? Want een voorstel is het in ieder geval niet vermoedelijk. Dus misschien kan de griffie daar nog een keer even achteraan wat de status daar nou precies van is. Want als ik nu aan de heer Van der Meer vraag: wilt u het bespreken ja of nee, of kan hij een stemverklaring doen of iets anders? Ik zou het eerlijk gezegd niet exact weten. De heer Portier.

De heer Portier: Ja, het verschijnsel wethoudersbericht was mij ook al opgevallen. Ik zou voor willen stellen om alles wat vanuit het college gericht in de raad komt of een raadsvoorstel te maken of een raadsinformatiebrief, dan hebben we tenminste altijd duidelijkheid.

De voorzitter: Dat wordt genoteerd en aan wethouders sturen ook wel eens een berichtje bijvoorbeeld via de mail of zo, maar dit is een soort tussenvorm. Vandaar mijn opmerking. Kunnen wij door? Ja, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Nou, ik wil daar wel ... Ik begrijp dat ik geen inhoudelijk betoog moet houden, maar ik wijs wel op een interpretatieverschil wat er zou kunnen zijn. Ik kan mij voorstellen, maar dat laat ik ook aan de commissie over, dat dat reden is om

het hier te bespreken. Een andere vorm zou zijn dat wij hierover een aanvullende motie in de raad indienen om dit explicieter te stipuleren.

De voorzitter: Nou ja, dat laatste kan altijd, u kunt ook eerst even uw interpretatie technisch voorleggen aan het college of via artikel 40-vragen desnoods om te kijken of uw interpretatie past binnen de tekst zoals die er staat. Dat geef ik dan maar even mee als suggestie. Overigens staat er hier bij dat het geheel in afstemming is met onder andere u, dus dat ...

De heer Van der Meer: Er staat na afstemming, maar niet in overeenstemming.

De voorzitter: Oké, na. Dat is heel scherp. Dan gaan wij naar 5.14, dat is een brief, daar komt een beantwoording op. 5.15 is ook een brief, het zijn allemaal brieven, 16, 17, 18, en dan zijn we er.

6. Agenderingsverzoek 'Opslagtoren en hoogte-element Kerkeplaat'

De voorzitter: Dan zijn wij nu bij agendapunt zes, over de agenderingsverzoek opslagtoren, hoogte-element Kerkeplaat. Er zit een notitie bij die het een en ander uitlegt en het verzoek van wethouder Sleeking is om hierover van gedachten te wisselen met de commissie, of als u het sowieso allemaal wel prima vindt, dan kunt u dat ook aangeven. De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja voorzitter, ik hecht toch wel aan een overleg. Juist ook omdat dat gebied Kerkeplaat, maar dan moet er enige verduidelijking komen over welk deelaspect het binnen dat gebied gaat, want ik kan me nog vaag herinneren dat ooit FC Dordrecht daar zijn stadion wilde bouwen en een van de redenen was naar mijn mening van: nee, dat lijkt ons niet handig, want we willen daar watergebonden industrie hebben. En als iets niet watergebonden is, dan is het deze parkeerkolossen wel. Dus ik wil toch enige verduidelijking hebben van ...

De voorzitter: Maar dat kan dus korter, u wilt die verduidelijking.

De heer Oostenrijk: Ja. Ja.

De voorzitter: Ja. Dus u bent het eens met het voorstel wat het college doet. Is dat breder gedragen? De heer Gündogdu. Ja.

De heer Gündogdu: Voorzitter, graag ...

De voorzitter: De heer Portier steunt dat ook, dan stel ik voor dat we dat aan de griffie vragen om in te plannen. Dan gaan wij ...

De heer ...: Moet dat nog met vijf fracties gedeeld worden?

De voorzitter: Nou ja, dit is een verzoek van het college. Ja, ja, je kunt stellen dat je daar dan ook een meerderheid, volgens mij is dat overigens niet vastgelegd. Maar het

college doet het aanbod, op zich is dat vriendelijk. Nou, dat ... Ja, nou, mijnheer Oostenrijk, sterker nog, daar begon ik mee. Ik zei: als u het niet nodig vindt, ook goed.

Mevrouw Klein-Hendriks: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Klein-Hendriks.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ik hecht er wel aan op te merken dat ik dit soort voorstellen, dat waardeer ik wel maar ik zou dat toch eigenlijk meer zien in de zin van gewoon vrijelijk van gedachten wisselen voorafgaand aan een commissievergadering door een presentatie of hoe dan ook. Ook omdat verder de setting van: nou ja, wat is het gevolg ervan, van een presentatie en opmerkingen, is allemaal een beetje vaag. Dus dat zou ik toch willen opmerken nog een keertje.

De voorzitter: Ja, dan ... Ik neem aan dat er hier een bestemmingsplanwijziging daarna achter wekomt en die ... Dat is dan wel het formele element waar de commissie met elkaar over van gedachten zou kunnen wisselen t.z.t. De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter ... Maar dan zou ik toch in dat kader, als die toelichting er komt, de historie van de bestemmingsplannen er nadrukkelijk bij willen hebben in het licht van wat ik net zei.

De voorzitter: Nou ja, de griffier noteert dat en dat kan denk ik doorgegeven worden, ik weet niet of er een prestatie of iets dergelijks, dan kan dat meegewogen worden. Maar in het stuk wat ik toevallig ook vanmiddag nog even las staat al dat het huidige bestemmingsplan anders is dan wat wordt voorgesteld.

7. Termijnagenda commissie Fysiek

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt zeven, de termijnagenda, waarbij dus het verzoek of het voorstel is van het college in de persoon van wethouder Rik van der Linden om volgende week stil te staan bij de maatregelen rondom de afsluiting Wantijbrug. Ik neem aan dat dat op ruime instemming kan rekenen. Het enige is, maar dat laat ik wel even dan aan de griffie, de agenda van volgende week, heb ik gezien, is redelijk vol. Oké, er valt ... Het grondstof ... Oké. Nou, dan ... Ja? De heer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Voorzitter. Voorzitter. Ja, hoe gek het ook mag klinken, ik zie eigenlijk het nut er niet van in, in de veronderstelling dat de goegemeenschap voor dat moment al is geïnformeerd. Dus ik zit me in Chemours af te vragen: wat voor toegevoegde waarde zal een toelichting volgende week dinsdag hebben voor ons als commissie? Nee, heel Dordt moet het al weten.

De voorzitter: Nou ja, wat u wil.

Mevrouw Klein-Hendriks: Voorzitter, anders dan de heer Oostenrijk, maar ik stel het op prijs dat wij als raad ook ... Raadscommissie ook inzicht krijgen in de maatregelen die er komen.

De voorzitter: De heer Jansen.

De heer Jansen: Ik sluit mij aan bij mevrouw Hendriks, ook omdat ik erg benieuwd ben naar de afloop van het gesprek morgen en dat kan daar meteen bij worden meegenomen denk ik.

De heer Noldus: Voorzitter, de VVD sluit zich daarbij aan.

De voorzitter: Dat is breed gesteund en aangezien er blijkbaar een agendapunt afvalt, ontstaat er ruimte, dus dan kan dat. Dan hebben wij dat zo besloten. Ik stel voor dat er als er andere op- of aanmerkingen zijn ten aanzien van die termijnagenda, dat dat gewoon rechtstreeks even naar de griffie gaat. En daarnet hebben we ook besloten dat er de PFAS-vragen nog ergens een plekje krijgen.

8. Periodieke bespreking stand van zaken dossier Chemours-Dupont

De voorzitter: Dan gaan wij naar agendapunt acht, over de bespreking Chemours-Dupont. Dat is een periodieke bespreking waarbij de afspraak is dat bij agendering van tal van brieven die daarover onze kant opkomen, dat die gebundeld bij elkaar komen en dan periodiek hier aan de orde. Dat is nu het geval, dat betekent dus ook dat er verder geen politieke vraag aan ten grondslag ligt. Misschien kunt u ook overwegen, maar dat geheel ter overweging, hoe u richting de toekomst om wil gaan met de periodieke informatie die u krijgt. Bent u daar content mee om dat zo te houden of zegt u: nou ja, de frequentie of de intensiteit kan anders, moet naar beneden dan waarschijnlijk? Wie kan ik hierover het woord geven? De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Allereerst bedankt het college voor de toezending van de informatie die wij regelmatig krijgen over dit dossier. Nou, wij hebben het idee op basis ook van de documenten die recent tot onze beschikking zijn gesteld dat eigenlijk al de bestuursorganen die met dit dossier te maken hebben, of het nou de provincie is of de gemeente, landelijke overheid, eigenlijk zeggen wij: iedereen zit in zijn maag met dit dossier, alleen de belangen zijn zodanig groot dat je weinig bewegingsruimte hebt links of rechts. Je moet het maar vergunnen en nou ja, meer bewegingsruimte heb je niet. Zij het zo, en dat hebben wij gister ook nog eens uitvoerig in de fractie met elkaar besproken, we weten al jaren, al decennia, dat dit bedrijf eigenlijk met de kennis van nu nooit op dit eiland zich had mogen vestigen. Nou, het is eenmaal gelopen zoals het is gelopen. Nou, de Europese richtlijnen geven ons wat houvast want die zijn wat strenger en stringenter dan dat we dat hier in Nederland tot voor kort hebben gehad. Wat ons betreft, maar dan ga ik denk ik ook niks nieuws zeggen, al het gevaarlijke en het vervuilende en noem maar op zou verboden moeten worden, maar ja, dat ligt niet in onze macht om dat te kunnen en te mogen doen. Alleen ja, hoe gaan we om met dit dossier en met dit bedrijf? Want wij hebben ook in het verleden wel eens de vraag gesteld: de vergunning zoals dat altijd voor Dupont is afgegeven, dat wordt nu verdeeld onder Chemours en Dupont. Dat zijn twee risicovolle bedrijven op die eiland. Maar ja, zij hebben natuurlijk toegezegd dat de normen of hetgeen wat zij mogen uitstoten, dat ze daar ook werk van maken en dat dat geleidelijk afneemt. Maar is het nog wel verantwoord überhaupt dat we onze kinderen,

kleinkinderen bij wijze van spreken, met hetgeen wat nu wordt uitgestoten, concreet het vuil maken van ons eiland, dat we dat nog steeds blijven moeten permitteren? Ik weet dat dit niet misschien direct een vraag is aan dit college, maar we zijn er echt wel van overtuigd: die discussie moet echt gevoerd worden.

De voorzitter: Anderen? De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb net als de heer Gündogdu de indruk dat de gemeente en provincie en ook anderen er goed bovenop zitten en de juridische mogelijkheden aangrijpen om de normen terug te schroeven en de vergunningen aan te scherpen, hulde daarvoor. Toch reden tot zorg als ik het hele dossier overzie. Ik constateer een aantal zaken en die leiden tot een aantal vragen. Ten eerste, er is een relatief grote hoeveelheid PFOA en GenX in de bodem van deze regio aanwezig. Daar is geen totaaloverzicht van hoe dat precies zit, zeker waar het in het oppervlaktewater ... Om het oppervlaktewater gaat wordt aangegeven dat daar veel niet over bekend is. Ik vind dat op zichzelf vreemd en zorgelijk, toen we rond de zomer bij Evides op werkbezoek waren kwam naar voren dat bijvoorbeeld in een waterpartij naast het Spaarbekken zeer hoge concentraties aanwezig waren en dat leidt mij tot de vraag of er geen aanleiding is tot nader onderzoek daarna. Mede omdat, ja, er zijn gezondheidsnormen door het RIVM vastgesteld maar tegelijkertijd zijn er grote onzekerheden, want er wordt bijvoorbeeld ook aangegeven in de notitie van het college dat de doorwerking van dit soort stoffen in voedselketens niet volledig goed bekend is. Dus inderdaad nogmaals de vraag: is er geen aanleiding tot nader onderzoek hoe het nou eigenlijk precies en volledig staat met de verontreiniging? En is er misschien daardoor of in het verlengde daarvan geen aanleiding om op sommige plekken tot sanering over te gaan? Dan naar de vergunningen zelf en de uitstoot die nu nog steeds plaatsvindt. Het gaat om zeer zorgwekkende stoffen en dat betekent natuurlijk op de eerste plaats dat de lozing beneden de normen moet blijven, die worden gelukkig aangescherpt, maar het houdt in feite ook in, dat staat ook met zoveel woorden in de stukken, dat naar een nullozing gestreefd moet worden. In de stukken van de provincie staat daarbij dat dat technisch en economisch haalbaar moet zijn. Nou kun je dingen die technisch niet haalbaar zijn natuurlijk niet afdwingen, maar het lijkt mij dat er één technische mogelijkheid is om verder te reduceren, namelijk die stort gewoon niet meer te gebruiken. Dat is misschien bedrijfseconomisch onaantrekkelijk, maar het zou wel kosteneffectief kunnen zijn en over kosteneffectief gesproken, de vraag is, lijkt mij, hoe je de bedrijfseconomische kosten afweegt en hoe die berekening wordt gemaakt tegen de gezondheidswinst en de risicowinst die je daarmee kunt boeken. Dus dat is mijn volgende vraag. En ja, dat lijkt mij ook een belangrijk aandachtspunt.

De voorzitter: Dank. De heer, ja, Oostenrijk en dan Tabak denk ik. Ja? De heer Tabak.

De heer Tabak: Dank u wel voorzitter. Ik sluit me aan bij de vorige sprekers, ik heb er nog twee dingen als aanvulling. Wij delen ook onze zorg inderdaad, ben ik heel erg benieuwd: hoe staat het nu met de lobby ook naar de provincie toe om alle risico's en vermindering van de uitstoot zoveel mogelijk te verminderen? En inderdaad ook aansluiten bij de heer Van der Meer: hoe gaan wij om met GenX in onze grond en hoe kunnen we op langere termijn zorgen dat we ... Kunnen we daar iets mee op langere

termijn? Het blijft natuurlijk in onze grond zitten, kunnen we dat saneren, wat gaan we daarmee doen? En is er bekend wat het cocktaileffect eventueel is in de grond met andere stoffen en wat daarvan teweeg komt?

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja voorzitter, ik lees in ieder geval dat donderdag er een verhaal gaat naar Brussel toe, dat doet minister Van Veldhoven, dus die wil daar het gebruik van PFAS aan banden leggen. Dus die ontwikkeling, die is ook aan de orde. Maar wij vergunnen niet. Dus wij zijn in die zin afhankelijk van wat de provincie zoal doet. Maar we kunnen natuurlijk wel iets vinden van de aard van de vergunning. Ik accepteer dat er vergund moet worden omdat als je niet vergunt, dan zit je helemaal in het luchtledige. Maar die vergunning, die kan je natuurlijk zodanig qua normstelling zetten dat je zegt, ik zeg het maar heel simpel: we zetten hem op 0% of nul met welke factor daar achter in het water en ook nul als het gaat om overige stoffen vanuit de fabriekspoort naar buiten waar dan ook in Nederland of daarbuiten. Dat is ook een normstelling. Dus ik zou dat toch wel willen meegeven, dat dat eigenlijk binnen de vergunningsverstrekking eigenlijk onze norm zou moeten zijn. Of er komt geen stof vanuit de poort van de fabriek, of er is ondubbelzinnig aangetoond dat wat er dan uit de poort naar buiten gaat, dat dat de factor nul heeft.

De voorzitter: Dank. Dan de heer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, dank u wel. De Dordtse VVD is tevreden met de huidige inzet en aanpak vanuit provincie en gemeente, inzet om ook de uitstoot daarin terug te dringen. En u vroeg ook om het proces, om ook daarop te reflecteren. En de huidige vorm van het delen van de stukken is voor ons fijn aangezien die ook steeds tussendoor per mail adequaat als er ontwikkelingen zijn gedeeld worden, gezien het belang van het dossier is dat fijn. Tijdens de begrotingsbehandeling hebben we een vraag gesteld ook in deze commissie over de normen voor het verwerken van grond, of we daar nu hier in Dordrecht alles aan doen om flexibel te zijn, ook in de bouwplannen die we hebben. Gezien dat een aantal andere gemeenten in die tijd genoemd werd, volgens mij is Dordrecht ook onverminderd onderdeel van het rijtje heb ik begrepen, hoor ik graag nog reactie op. Dan nog een laatste reactie ... Vraag ...

De heer Van der Meer: Reactie, voorzitter?

De voorzitter: Ja, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Nou ja, daar gingen onze vragen over en de antwoorden daarop.

De voorzitter: Daarom stelde ik ook voor ze nu te bespreken, maar dat wilde u niet. De heer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, onze vraag is zojuist gesteld en daar horen we graag ook zo meteen antwoord op. Daarnaast horen we en lezen we regelmatig over boetes die worden opgelegd door bevoegd gezag aan Dupont dan wel Chemours. En wij zijn

eigenlijk wel benieuwd hoeveel boetes er op dit moment zijn opgelegd en hoeveel daarvan ook daadwerkelijk tot een betaling leidden. Dit in het kader van vervuiler betaalt. Op welke wijze worden deze ook ingezet om eventuele vervuilde grond in onze regio dan wel te verschonen dan wel te verplaatsen om dit niet alleen te laten zijn tot een economische winst voor de provincie maar ook daadwerkelijk in te zetten voor onze stad om daar problemen voor op te lossen? Tot zover even, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Klein-Hendriks en dan de heer Portier daarna.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, dank u wel. Ik heb verschillende dingen al gehoord waarvan ik zeg van: ja, dat is iets om over na te denken, maar ik heb ook gehoord bijvoorbeeld dat door de heer Oostenrijk aangegeven wordt: we zouden moeten streven naar een factor 0, en tegenwoordig kan ik eerlijk gezegd streven naar factor 0 niet meer serieus nemen omdat we gewoon dan maar gaan zeggen dat het 0,01 moet zijn of 0,07 of negen, ofwel: een factor 0 is nooit een factor 0. Maar wat bedoel ik er eigenlijk nog meer mee te zeggen. We hebben graag een getal nodig om als het ware ons gerust te stellen dat er niks meer plaatsvindt. En daarbij is mijn opvatting altijd, als ik dan gewoon de lijst zie van zeer zorgwekkende stoffen, en Excel kan het fout hebben, maar dat zijn er 1600 op dit moment, die lijst die wordt op een gegeven moment uitgebreid. Dan zouden wij met al die 1600 stoffen strikt genomen moeten willen dat dat factor 0 is. Maar we hebben ... De wetgever heeft toch thans gevonden dat dat gewoon niet kan, dat we er wel naar die richting moeten gaan streven maar dat wij niet een 0 nu opleggen in al de vergunningen van al de bedrijven in heel Nederland, die die zeer zorgwekkende stoffen. En inderdaad, dan gaat het ook om persistente stoffen die dus ook in het milieu blijven onder andere, zullen er heel veel van zijn, dat een factor 0 in zit. Dan zie ik veel meer in een route waar ik van hoop en meen dat Dupont die kant op aan het gaan is, dat zij zelf binnen het bedrijf die normen willen stellen en dat streven willen hebben. En zie ik er veel meer in dat je met het bedrijf gaat zoeken naar als deze stof 0 is zijn er misschien andere stoffen, want de consument blijft vragen om stoffen die onnatuurlijk zijn omdat die zo goed uitkomen of heel praktisch zijn of hoe dan ook, van hoe kunnen wij voor de toekomst toe eenzelfde fout nog eens kunnen gaan voorkomen? En dan zou ik ook in dat licht, zie ik ook de toekomst van het splitsen van vergunningen, zou ik eigenlijk de vraag aan het college willen stellen, het zit nog steeds in een procedure, dat weet ik, maar toch, welke gedachten zijn er om te kijken van, nou ja hoe kun je nou dat aangrijpen, het splitsen van vergunningen, om te kijken van, kun je op de een of andere manier de zekerheid krijgen, het gevoel, de overtuiging krijgen dat je zicht hebt en houdt op wat ... Of het gesprek houdt, ik weet niet hoe ik het moet noemen, met het bedrijf op wat er daar gebeurt en wat dat betekent voor de milieuomgeving. Dus dat is eigenlijk dus de vraag van, hoe zit nu het college in dat proces van die splitsing van die vergunningen? En ziet het college in dat proces, gewoon op het gebied van organisatie eigenlijk, een mogelijkheid om op een positie te geraken met het bedrijf, om gevallen die we nu hebben gehad in het verleden, die niet nog eens een keer naar de toekomst opnieuw te krijgen? Is misschien wat vaag maar dat is mijn vraag.

De voorzitter: Het is helder. Mijnheer Gündogdu, u wilt het woord voeren of een vraag?

De heer Gündogdu: Nee, een vraag aan mevrouw Klein-Hendriks.

De voorzitter: Dat kan.

De heer Gündogdu: Mag dat? Mevrouw Klein-Hendriks stelt terecht dat er 15, 1600 gevaarlijke, of nou ja stoffen zijn die ons milieu vervuilen. En zegt, ja het is een utopie om ervan uit te gaan dat dat helemaal verdwijnt. Nou, daar ben ik het ten dele mee eens. Maar hebben wij, en dan ben ik benieuwd naar uw mening, hebben wij niet vanuit onze rol wel een duidelijk signaal af te geven naar dat soort bedrijven dat we dat niet meer willen? Een Dupont in dit geval, die zit volgens mij sinds 1950 op ons eiland, en tuurlijk wil niet zeggen dat ze altijd al hebben geproduceerd zoals ze dat nu doen. Maar ja, als maatschappij moeten we ook een duidelijk signaal willen afgeven. Bent u het met mij daarmee eens?

De voorzitter: Mevrouw Klein-Hendriks.

Mevrouw Klein-Hendriks: Een duidelijk signaal waar wij als stad Dordrecht naartoe willen, waar we naar streven als het gaat om gezondheid en een goede milieuomgeving voor de inwoners van Dordrecht, ik vind dat heel belangrijk. En ik meen dat dat signaal, als het gaat om die PFAS-familie, ook opgepakt is. De mate waarin, daar kunnen partijen over van mening verschillen, maar ik meen dat dat is opgepakt. Maar ik vind het wel heel goed, en dat is ook de politiek heeft dat ook steeds uitgesproken, en daar is iedereen hartstikke van geschrokken eigenlijk toen we tot de ontdekking kwamen van wat hier is gebeurd, van dit willen we niet nog een keer. Ja.

De voorzitter: Helder. Dan gaan we naar de heer ... U heeft ook een vraag?

De heer Van der Meer: Zeker. Een vraag aan mevrouw Klein-Hendriks ook. Het gaat om de discussie over is 0 mogelijk of niet? Nou, ik ben best bereid om te accepteren dat die 1600, het zijn er volgens mij trouwens nog veel meer stoffen, dat je die niet allemaal op 0 kunt stellen. Maar van heel veel van die stoffen, en PFOA is er een van, is gewoon niet goed bekend wat de risico's daarvan zijn, behalve dat ze wel zeer zorgwekkend zijn. En dan zou je denk ik moeten zeggen, het voorzorgsprincipe voor een overheid die verantwoordelijk is voor de gezondheid van de burgers, zou moeten zijn om daar toch zo dicht mogelijk bij 0 te komen. En zo mogelijk het gebruik van dat soort stoffen te verbieden tot is aangekomen dat de risico's hanteerbaar zijn. Zou u het daarmee eens zijn?

De voorzitter: Mevrouw Klein-Hendriks.

Mevrouw Klein-Hendriks: In de eerste plaats meen ik dat er sprake is van een producentverantwoordelijkheid, die weet vaak meer dan wat wij als maatschappij of overheid weten, als zij aan het ontwikkelen gaan nieuwe stoffen. En er zijn enorm veel stoffen de afgelopen decennia tot stand gekomen. En bij enorm veel stoffen weten eigenlijk niet precies wat dat gewoon allemaal op gezondheid of op milieu, het effect heeft. Maar ik meen dat dat een aspect is wat toch met name bij een Rijksoverheid zou moeten horen om te kijken, hoe kun je daar nu het beste mee omgaan? Moet je het voorzorgsprincipe wat ook gewoon Europees rechtelijk is, moet je dat gaan herijken of niet? En moet je inderdaad blijven stilzitten en niks doen totdat je gewoon wat weet van

wat het kan gaan doen? Nou, ik denk dat zo ver het voorzorgprincipe niet reikt. Maar op dit moment vind ik dat meer een discussie in plaats van dat ik me zou kunnen uitspreken van wat dat nou concreet zou moeten betekenen hier, voor de gemeente Dordrecht.

De heer Oostenrijk: Maar voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, ja ik wil er wel op wijzen, kijk dit is een ontzettend interessante discussie, natuurlijk hoe ver het voorzorgsprincipe zich strekt en wat er allemaal verboden moet worden. Maar voor het verre overgrote deel van die zaken gaan wij daar niet over.

De heer Oostenrijk: Ja. Nou, daar wilde ik op reageren.

De voorzitter: Ja. Dus, dan heeft u het woord. Maar ik wil even wel die procedurele opmerking maken.

De heer Oostenrijk: Ja, ik geloof best dat dat er 1600 of een veelvoud is wat in ons land of in de hele wereld aan stoffen wordt geproduceerd, maar dat gaat onze grens ver over. Wij hebben het hier over het probleem van een bedrijf op ons eiland, en daar willen wij iets van vinden. Ik heb ... En daarover heb ik straks gezegd van, laten wij nou ...

De voorzitter: Maar wat is uw vraag of opmerking dan?

De heer Oostenrijk: Nou, laten wij dat zo klein maar ook zo concreet mogelijk houden. Ik heb straks gezegd van, laten we daar inzetten op de 0-factor. En dan stoort het me een beetje dat mevrouw Klein-Hendriks meteen dat bagatelliseert van 0 bestaat niet. Nou, welk getal bestaat dan wel? Ik hou het toch maar simpel, ik ga voor helderheid en ik ga voor 0. En 0, in welke zin dan ook, uit de poort van het bedrijf.

De voorzitter: Nou, dat is een heldere stellingname. Ik denk dat we naar de woordvoering van de heer Portier kunnen gaan. U heeft het woord.

De heer Portier: Ja voorzitter, een aantal korte opmerkingen. Kijk, er zijn een heleboel mensen in onze stad en daarbuiten die zich afvragen van, hoe kan het dat een bedrijf dit soort stoffen in het milieu kan brengen? Nou, dan ga ik even naar een stukje geschiedenis, in de Europese Unie is ooit voorgesteld om echt een voorzorgsprincipe in te stellen. Van je mag als bedrijf alleen maar stoffen in het milieu brengen als aangetoond is dat die stoffen veilig in het milieu gebracht kunnen worden. Nou, toen heeft de chemische industrie aangevoeld, BASF, een honderden miljoenen euro kostende lobby opgezet. En onder druk daarvan is het Europese parlement, christendemocraten, liberalen, sociaaldemocraten, zijn daar gezwicht en hebben dat afgeketst. Dus dat is de reden, dat is de reden dat het niet zonder meer mogelijk is om tegen een bedrijf als Dupont of Chemours te zeggen van, jij mag dit niet produceren, jij mag dit niet in het milieu brengen. En binnen die grenzen, binnen die grenzen denk ik dat de provincie en de gemeente alles gedaan hebben wat in hun mogelijkheden liggen, op of soms over de rand van de wettelijke mogelijkheden, om Dupont en de uitstoot in de klauwen te

houden. Dus ik denk wat dat betreft dat er echt, ja alles aan gedaan is zal ik maar zeggen wat mogelijk is binnen de grenzen die we op dit moment hebben.

De heer Van der Meer: Voorzitter?

De heer Portier: Waar ik ... Ja?

De voorzitter: Ja, mijnheer Van der Meer. Een vraag aan de heer Portier neem ik aan?

De heer Van der Meer: Ja, een vraag aan de heer Portier. Ik ben het ermee eens dat voor zo ver het over die juridische mogelijkheden gaat, maar zou je niet ook kunnen denken over, inderdaad waar mevrouw Klein-Hendriks het ook een beetje over heeft, namelijk overleg met het bedrijf om te kijken wat je voor verdere stappen kunt zetten.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ik denk dat dat zeker mogelijk is, maar ik denk dat er daar ook op dat vlak gewoon inderdaad continu gepoogd wordt om alles inderdaad zo ver mogelijk terug te brengen. Ja, ik wil even één opmerking maken, er wordt ook wel eens gezegd van, kan die fabriek niet gewoon weg, kan die niet gewoon dicht? Ja, zolang we de stoffen die daar geproduceerd worden gebruiken, heb ik liever dat, hoe beperkt de veiligheidsmaatregelen en alle milieumaatregelen ook zijn binnen Europa en binnen Nederland, dan het gewoonlijk naar mijn idee zou moeten zijn, ja beter dan dat het helemaal ongecontroleerd in India of in China plaatsvindt waar het een veel groter gevaar dan voor de bevolking of voor het milieu op gaat leveren. Dus wat dat betreft deel ik niet dat sentiment van gooi de hele tent maar dicht. Eén opmerking nog even over de grondpolitiek. Ik denk dat we wel, dat staat even los van het beleid grond Chemours, maar is wel even nu aan orde gekomen. Ik denk dat we in Dordrecht niet honderd keer zo resistent zijn voor gevaarlijke stoffen als in de rest van het land, dus wat dat betreft zou ik inderdaad wel vast willen houden aan van, verspreid geen grond die daardoor ... Zeg maar de plekken waar het gedeponneerd wordt meer vervuild raakt dan dat het van zichzelf al is. En daar wou ik me even toe bewerken.

De voorzitter: Eens even kijken. Dan kunnen we denk ik naar de wethouder voor de beantwoording. U heeft het woord.

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel. En ik ga het hebben over de beantwoording maar eigenlijk heeft u zichzelf veel vragen gesteld. Waar u ook weer over in gesprek bent gegaan, en waardoor een deel van de vragen ook wel, nou ja niet is beantwoord maar wel in de lucht is blijven hangen van, ja dit zijn hele grote vragen. Ik sluit me even aan dan bij de suggestie van de heer Oostenrijk om het te proberen, nou ja niet klein want klein is het niet, maar wel hanteerbaar te houden. Met één uitstapje naar boven, niet heel hanteerbaar, maar ZZS-stoffen, daar weten we tenminste van wat de eigenschappen zijn.

De voorzitter: Even voor de luisteraar thuis, dat is dus de zeer zorgwerkende stoffen, ja.

De heer Van der Linden: Zeer zorgwekkende stoffen, sorry, ja. De zeer zorgwekkende stoffen, daar weten we tenminste van, die passen in een bepaalde categorie. Dat zijn er ... Dat is een bepaald aantal. Met een aantal eigenschappen die we kennen. De effecten zijn bekend, daardoor kun je ook zeggen, o dat mag je wel gebruiken maar onder die condities, of maar met zeer beperkte hoeveelheid. Dat zijn your known enemies zeg maar eventjes. We weten ook, er zijn heel veel stoffen die worden gebruikt door fabrikanten die slim zijn, innovatief zijn, zeggen dit is geweldig want hierdoor wordt de kabel hittebestendig of dit is geweldig want je regenjas blijft helemaal waterdicht, dit is geweldig, je auto kan harder enzovoorts. Dat vinden we allemaal fijn, kennelijk. Vinden we allemaal fijn hoor. Ja ik niet, ik heb een zestien jaar oude Honda en die gaat niet zo hard maar ... Verandering wordt voortgedreven door consumentenwensen en lobbygroepen en bedrijven die dingen uitvinden, dat doen we al heel erg lang als mensen. Dat blijven doen. Dus de groep van 1600 of iets meer ZZS-stoffen, die kennen we. De honderd, duizenden, tienduizenden, honderdduizenden stoffen die ook eigenschappen hebben, kennen we niet allemaal. En daar gaan we wel achter komen, maar dat is soms op een leuke manier, en heel veel stoffen hebben geen verkeerde eigenschappen, en soms ook op een nare manier. Nou, Nederland is dan wel zo goed bezig dat we ook de potentieel ZZS-stoffen hebben in beeld proberen te krijgen. Maar net zoals het bedrijfsleven en de consumenten innoveren door dingen te wensen en te fabriceren die nog weer beter, nog weer sneller, nog weer mooier, nog weer extravaganter zijn, proberen overheden dat ook te doen maar die hobbelen wel steeds daar iets achteraan. Dat veranderen wij niet. Een grote kwestie maar dat veranderen wij niet, tenzij u besluit om de komende vijf jaar gewoon eens geen nieuwe computers meer te kopen, geen nieuwe auto's, geen nieuwe spuitbussen en geen nieuwe regenjassen. Dat schiet ook niet op. Ik heb thuis de afspraak dat ik een maand geen alcohol drink en een maand geen vlees eet. Nou, die vind ik al aardig wat. Die uitdaging is voor u. Dan toch, wat kunnen we wel? Nou, een aantal van u geeft aan, ja we hebben de indruk, en ik snap dat dat niet meer is dan een indruk, we hebben de indruk dat de overheden die hiermee te maken hebben, en dat zijn de gemeentes, de provincie maar ook bijvoorbeeld Waterstaat en een heleboel andere overheden, alles doen om te zorgen dat het beter gaat, inzichtelijker wordt en ook minder, dat er minder uitstoot komt en dat is ook zo. In de jaren 90 werd nog 12 ton per jaar meen ik aan PFOA afval of residu of uitstoot, was nog vergund om in het water te lozen. Nu zitten we op de enkele kilo's. Ik heb een heleboel portefeuilleonderdelen. Er zijn er niet veel waarin we erin zijn geslaagd om in een paar jaar te agenderen en te discussiëren, te besluiten, te stimuleren dat het anders gaat en dat we binnen een paar jaar komen tot 99 procent minder uitstoot van een na-stofje, maar wel 99 procent minder. Dat is heel mooi. En dat gesprek met het bedrijf hebben we ook. U herinnert zich een paar jaar geleden waren er een paar incidenten, ook los van PFOA, en toen hebben we ook dat gesprek gehad waarvan we zeggen, ja jongens, je kan je op een vergunning beroepen hartstikke mooi, heel dik al die vergunningen, heel onleesbaar, heel complex. We beheersen die werkelijkheid met hele complexe materie eromheen, maar daar gaat het niet om. Het gaat om je license to operate. Het gaat erom, waarom ben je hier, je wil iets bijdragen, je hebt iets moois te bieden aan de wereld. Dat wil je in Dordt doen, prachtige plek, goede arbeidskrachten, locatie enzovoorts. Dat kan je alleen blijven doen ook als de decennia iedere keer weer andere omstandigheden met zich meebrengen. Dat kan je alleen blijven doen als je je

verhoudt tot de regelgeving en ook tot de stad en ook tot de mensen die hier wonen. Nou, dat gesprek is beter geworden, dat heeft wel wat opgeleverd. Terug naar 0, dat is wel de inzet van het college, staat ook al jaren op onze site, zit ook in de stukken. En we weten ook dat ook de provincie daarop hint. En ook, u heeft een aantal vergunningsreken gezien, we hebben de splitsingsvergunning maar we hebben ook de vergunning waarbij het bedrijf op een lopende vergunning eigenlijk een herziening heeft gekregen. Nou, daar ga je echt bestuursrechtelijk op de rand zitten van wat je kan doen. Je hebt voorwaarden onder welke je tientallen miljoenen hebt geïnvesteerd en bezig bent, en dan zeggen we opeens, wacht eens even, die voorwaarden gaan we nu aanpassen. Dan kun je zeggen, ik heb nog een aantal jaren vergunning voor de boeg. Zal best, we gaan ze aanscherpen. Dat is spannend en dat is wel gelukt. Nou, op die manier proberen we het te doen. Een paar concrete vragen. Even kijken, ja ik ga dus niet verder in op moeten we die stof niet verbieden of hoort dit bedrijf hier wel thuis want daar heb ik iets over gezegd. Vergunning op nul zetten kan dus ook niet. Normstelling, ja, we stellen steeds strengere normen. Van in tonnen rekenen in de jaren 90 tot een kilo's nu. Hoeveel dwangsommen lopen er nu? Weet ik niet uit mijn hoofd, dat is een technische vraag, wil ik best even uitzoeken. Ja, het is eigenlijk in de juridisch is het niet zo dat een dwangsom dan meteen verbeurd verklaard wordt en aan ons als gemeentes wordt toegekend. Maar het is wel een interessante vraag om te kijken hoe dat staat.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, vervolgvraag. Deel was inderdaad hoeveel dwangsommen zijn er opgelegd, maar het belangrijk deel van de vraag was, hoeveel daarvan worden er daadwerkelijk geïnd? En hoe worden die, die gelden die verbeurd zijn, ingezet voor de maatschappij hier lokaal?

De voorzitter: Dit is inderdaad een technische vraag.

De heer Van der Linden: Technische vraag, ja.

De voorzitter: Ik stel voor dat de wethouder hier even in een mailtje of zo op terugkomt.

De heer Van der Linden: Ja.

De voorzitter: Niet in een wethouders memo.

De heer Van der Linden: Nee, nee, daar gaan we een heel formeel stuk van maken. Met handtekeningen, stempels en collegebesluiten. Ja.

De voorzitter: Er zijn nog wel een aantal concrete vragen, onder andere over lobby en grond. En misschien kunt u daar in ieder geval nog op ingaan. Even kijken naar mijnheer Jansen gelijk, u heeft het woord.

De heer Jansen: Ja, ik vind de vraag van de heer Noldus vind ik heel sterk dus die technische vragen zou ik ook graag het antwoord op zien. Met graag eraan toegevoegd,

als een opgelegde strafsom niet geïnd is maar er iets anders tegenover is gesteld, want ik weet dat dat heel vaak zo gaat, bij strafsommen die door overheden worden opgelegd, dan zou ik ook graag zien wat daar dan voor terug onderhandeld is, als tegenprestatie?

De voorzitter: Ik stel voor dat dat gewoon naar de hele commissie gaat.

De heer Van der Linden: Ja, dat gaan we sowieso doen. Misschien even een zijdelingse opmerking. We hebben natuurlijk het ritme van de raadsinformatiebrieven. Ik stel voor dat we deze vraag meenemen en bij de volgende raadsinformatiebrief proberen hem in een alinea aan te geven. Het is meestal niet zo dat zo'n dwangsomoperatie een soort onderhandelings spel is, dat zijn meestal strakke trajecten. Waarbij er wel gezegd kan worden, nou als wij dit doen dan zijn we goed bezig en dan is het niet nodig om de dwangsom alsnog te innen. Of ... Maar het zijn geen echte onderhandelingen.

De voorzitter: Oké, dit is een toezegging om in de volgende raadsinformatiebrief dit aan de orde te stellen.

De heer Van der Linden: Zeker.

De voorzitter: En daarmee is het dan ook gelijk onderdeel van de officiële stukken.

De heer Van der Linden: Zeker.

De voorzitter: Dan gaat u verder.

De heer Van der Linden: De lobby en grond. Nou ja, de lobby, toen we hier in jaar '15 eigenlijk mee begonnen op deze manier hebben we natuurlijk meer het gesprek gezocht. En de lobby is ook steeds geweest om te zeggen van nou hoor eens, als die fabriek hier staat en ze hebben een vergunning en die vergunning geeft rechten en plichten, en die vergunning wordt strenger zowel op de rechten als op de plichten, dan nou dat gesprek hebben we met de overheden gevoerd, inclusief de provincie en de Waterstaat en Evides en een aantal andere partijen. Ja, dat is geen echte lobby maar dat is wel het bestuurlijk gesprek wat je voert waardoor het allemaal helderder wordt wat er mis is gegaan, of wat er in het milieu zit nog, maar ook wat je nog kan doen. Dat blijven we zo voeren dat gesprek. En ik merk ook dat de provincie daar echt wel werk van maakt en ook stevig in zit, ook soms de rand opzoekt van de mogelijkheden. Nou, dat blijft onze inzet. Even kijken, ja GroenLinks, was een beetje een cryptische vraag maar eigenlijk zegt u, is er niet meer onderzoek nodig? Naar ofwel de uitstoot die er nog is, ofwel wat je terug kan vinden in ofwel water ofwel bodem.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Linden: Ja, dat is eigenlijk de vraag.

De heer Van der Meer: Ja, mijn vraag ging vooral over de vervuiling die er al is en die misschien op sommige plekken zo groot is dat er ook echt iets aan gedaan zou moeten worden, daar zou ik graag onderzoek naar zien.

De heer Van der Linden: Kijk al het ... En we kunnen hier niet eventjes al het onderzoek bij langs want dat is ook veel, dat ziet u ook wel in het dossier. We hebben steeds, als er aanleiding was, rond een contour of ten aanzien van lucht of water of bodem, goed gekeken van, nou welke normstellingen zijn er? En als die er niet waren hebben we daar onderzoek naar laten doen. Wat vinden we terug? Nou, dat zijn dan meestal proeven die je dan doet. Ik sluit niet uit dat we niet alles in beeld hebben, dat kun je nooit zeker weten. Maar ik veronderstel wel dat alles wat we hebben kunnen doen om ofwel de normen aan te scherpen en dat doen we op basis van onderzoek, ofwel de stromen in beeld te brengen, dat hebben we denk ik zo zorgvuldig mogelijk proberen te doen. We weten wel, vier, vijf jaar geleden ging het ook weleens over de hoeveelheden inert PFOA in afvalbelten. Ja, daar moet je een aanname over doen op een gegeven moment. En daar weten we niet exact van hoeveel het is. Maar ...

De heer Oostenrijk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Van der Linden: Mag ik mijn zin even afmaken?

De voorzitter: Ja.

De heer Van der Linden: Die vuilnisbelt is wel afgeschermd en nou, gesaneerd voor zover nodig. En daarmee is er een leeflaag overheen gekomen en dan is die klaar. Dat geldt denk ik voor meer locaties dat we weten, er liggen wel stoffen maar we hoeven niet te saneren, dat is ook vaak afhankelijk van het gebruik wat je met de bodem ... Wat je op de bodem wil doen.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja voorzitter, het zal niet uitputtend zijn geweest maar we hebben natuurlijk in de vorige raadsperiode ook de nodige onderzoeken hebben doen uitvoeren, onder andere bij tal van volkstuinen in Dordt en daarbuiten, met alle resultaten van dien. Zou dat toch niet een aanknopingspunt kunnen zijn om enig inzicht opnieuw te verstrekken, al is het maar via een extract van wat er toen gevonden is om deze commissie daarvan kennis te doen nemen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Die onderzoeken die hebben we natuurlijk allemaal steeds laten uitvoeren op basis van actuele vragen die er waren. Daar kun je bijna geen samenvatting van maken. Elke onderzoeksvraag is net iets anders geweest enzovoorts, maar die documenten zijn er. Ik kan alleen suggereren, en dat lijkt me best goed een keer weer, om nou ja, niet de samenvatting maar de opstelsom van alles wat er gebeurd is in de afgelopen jaren in onderzoek, in normstelling, in vergunningverlening en handhaving, en ook in hoe is het debat gelopen, om dat nog eens een keer in een soort technische presentatie of thema-avond te doen. Weer een keer. Moet je niet elk half jaar doen want dat kost veel voorbereiding en ook weer vergadertijd. Maar dat zou weer een

keer kunnen denk ik. Als u zegt van, ik wil meer onderzoek, dan moeten we het daar een keer apart over hebben, denk ik van waar zit uw onrust of uw vraag ten aanzien van, daar moeten we echt meer van weten want anders komt het niet goed. Want meer onderzoek, we hebben echt heel veel onderzoek gedaan.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, nou de onrust die mij in elk geval bekruipt is dat er inderdaad heel veel plukjes informatie zijn, en heel veel onderzoek gedaan is. Maar, en ik zie wel kaartjes waarin staat, gebied van daar is het minder dan 10 microgram of 2,5 microgram en zo, globaal. Maar ja, als we dan bij Evides weer te horen krijgen van, ja maar daar hebben we weer veel meer aangetroffen dan wat we verwacht zouden hebben, dan bekruipt mij toch het gevoel van, dat we niet een voldoende totaaloverzicht hebben. En ja, daar zou ik graag wat meer grip op willen hebben, om zeker te kunnen zijn dat er geen plekken zijn waar we moeten ingrijpen.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Ik kijk even naar links. Eelco Hoff heeft afgelopen jaren al het onderzoek wat we als gemeente, maar ook samen met provincies hebben uit laten voeren, nou heeft hij of gelezen of begeleid of mee uitgezet. Dit is een latente vraag en die vind ik best moeilijk. Maar kun je daar iets op zeggen?

De heer Hoff: Nou, we hebben de afgelopen jaren veel bodemonderzoeken gedaan en andere partijen ook. Dus die gegevens hebben we ook verzameld en die zijn denk ik ook wel inzichtelijk, daar is ook onder andere zijn die kaartjes die u noemt voor het hergebruiksbeleid op gebaseerd. Ik weet niet waar Evides het over heeft gehad, en de vraag is op een gegeven moment, kijk voor het hergebruiksbeleid of voor een inschatting van hoe de verontreiniging zich in de verschillende mate voordoet in de regio, weten de deskundigen eigenlijk genoeg. Maar dat neemt niet weg dat er ... Ja, dat we ... Ja, ik zou elk tuintje wel onderzocht willen hebben, maar dat gaat niet gebeuren. Dus we weten eigenlijk genoeg om een inschatting te kunnen maken. Wellicht dat er, op dit moment zijn er in de grond geen situaties waarvan men zegt, er moet per direct gesaneerd worden. Dus die urgentie is er ook niet. Voor het grondwater ligt dat wat anders omdat er vanuit een aantal jaren geleden, ik meen op ons verzoek, het RIVM een hele laag interventiewaarden voor grondwater heeft vastgesteld voor PFOA. Dat is een waarde waarbij je levenslang op een veilige manier twee liter grondwater ongezuiverd per dag zou moeten kunnen dringen. Dus dat is een ontzettend lage norm. En daar zou sprake dan van kunnen zijn omdat het een regionale verontreiniging is van een ernstig geval. Nou, dat is iets waar we wel over aan het nadenken zijn. Ook als het gaat over de aansprakelijkheidstellingen van de bedrijven, waar we ook hebben gezegd, dat weegt ons met name op die grond- en grondwaterproblematiek. Maar eigenlijk weten we wel voldoende, maar dat neemt niet weg dat je soms nog tegen een verrassing aan kunt lopen.

De voorzitter: Mevrouw De Jager.

De heer Van der Meer: En oppervlakte water?

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, even ... Want ik wil ook met oog op tijd, en we hebben nog één agendapunt, en dit is natuurlijk een heel interessant een-tweetje, maar ik zie andere mensen heel veel andere dingen doen maar volgens mij niet deze discussie volgen. Dus ik stel voor dat deze laatste vraag nog een antwoord krijgt en dat we dan vervolgen.

De heer Van der Linden: Ja, ik rond af met de bodem denk ik, daar zijn nog een of twee vragen over gesteld. U weet, grondverzet dat speelde bij ons eerder dan in de rest van het land, omdat eigenlijk toen wij ermee bezig waren ontdekte de rest van het land ook, o wacht eens, in brandweerspuiten wordt het veel ... Ook zo'n stof gebruikt en nog een paar locaties enzovoorts. Wij hebben een hogere achtergrondwaarde, dus als wij niks doen met grond zit er bij ons iets meer in dan op heel veel andere plekken in het land, niet overal overigens. Omdat je ... En daarmee mag je dus, ja lijkt het alsof je iets meer ruimte hebt, die gebruiken wij. Maar zoveel extra ruimte is het ook weer niet want de achtergrondwaarde die gaan wij nooit ... Op het eiland is de achtergrondwaarde iets hoger dan iets buiten de zone, ja wij gaan niet die grond dan verplaatsen naar ver buiten het eiland. Dus de facto heb je ook niet zo heel veel extra mogelijkheden. Nou, dat.

De voorzitter: Ja, dat. En dat roept dan wel, maar dat zal ik zo dan nog wel even vragen, de vraag op of de antwoorden op de Artikel 40-vragen van GroenLinks dan, of dat hiermee is afgekaart of dat het daarna nog een bespreking verdient? Want ...
Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Of die een bespreking verdient is niet alleen aan mij om te beoordelen.

De voorzitter: Nee maar ...

De heer Van der Meer: Ik heb ... Het is wat mij betreft niet klaar hiermee omdat het ook gaat over de plekken waar die grond naartoe gaat.

De voorzitter: Oké, dan laat ik die gewoon rusten. Dan kijk ik even rond. Mevrouw Klein-Hendriks nog.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, toch even de vraag van het overleg met het bedrijf, bedrijven, over het splitsen van de vergunning. Wordt dat ook gebruikt om te kijken hoe kunnen we anders dan de PFAS-familie ook toekomstige andere stoffen bespreekbaar maken? Ik noem hem zo.

De voorzitter: Ja, zijn er andere nabranders? Niet? Dan gaat de wethouder deze vraag nog beantwoorden.

De heer Van der Linden: Eigenlijk stelt u de vraag, kun je een ruimtelijk ordeningsproces, wat dit eigenlijk is, gebruiken om een discussie te voeren over de ... Wat je wel en niet gaat produceren?

Mevrouw Klein-Hendriks: Ruimtelijke ordening maar ook milieuvergunningen worden ook gesplitst.

De voorzitter: Hoe voorkomen we dit in de toekomst? Dat is de vraag.

De heer Van der Linden: Ja, dat is de achterliggende vraag. Nou ja, dat is dus ... De heer Gündogdu begon zijn bijdrage met de kennis van nu, wat had je dan in 1960 gedaan? Natuurlijk, dat is een hele goede vraag. Ik heb ook gezegd, ja die 1600 ZZS-stoffen die we nu kennen, daar weten we veel van enzovoorts, er zijn heel veel stoffen die kennen we niet. Als zich nu een nieuw bedrijf aandient en die maken dingen, en daar zijn we blij mee want werkgelegenheid en het past in een cluster enzovoorts. Natuurlijk ga je nu anders naar bedrijvigheid kijken, zeker als het productiebedrijvigheid is, waar kan het, onder welke voorwaarden kan het, dan vijftig of tachtig jaar geleden. Maar ook een nieuw bedrijf kan na verloop van tijd weer blijken dingen te doen of niet te doen, waarvan je zegt, hé dat is eigenlijk niet de bedoeling. Dat is in het kader van deze splitsing een beetje lastig, lastig debat. Maar natuurlijk, de kennis vermeerderde beleid wordt groter. En in Europa en zowel nationaal als Europees verband, hebben we veel meer normstelling dan vroeger.

De voorzitter: Mijnheer Jansen.

De heer Jansen: Ja, ik hoor ... Mijnheer de voorzitter, ik hoor de wethouder praten over stoffen die in de toekomst ontwikkeld gaan worden. Ja, dat kunnen we natuurlijk niet voorzien, niemand heeft een glazen bol dus dat kun je ook niet voorkomen. Ik denk dat de zorgen van deze commissie vooral uitgaan naar een gelijke stof met één ander stofje eraan toegevoegd, en een andere naam gegeven, maar feitelijk gewoon dezelfde, hetzelfde product.

De heer Van der Linden: U veronderstelt dat na PFOA ... Sorry.

De voorzitter: Ja, de wethouder maar ik stel ook voor dat we hier geen chemische discussie gaan voeren ...

De heer Van der Linden: Nee, nee, dat ...

De voorzitter: Want zuurstof en water dat is ook maar een molecule verschil.

De heer Van der Linden: Zo is het.

De voorzitter: Is toch wel iets anders.

De heer Van der Linden: Ja.

De voorzitter: U heeft het woord.

De heer Van der Linden: Nou ja, eens. Tuurlijk, kijk en het bedrijf heeft al eerder aangegeven, natuurlijk wij gaan nadenken. Wij hebben ooit PFOA gehad, we zagen aankomen dat het zou worden verboden in Europa, toen zijn we natuurlijk aan het onderzoeken geweest naar GenX. We weten, daar moet ook een opvolger voor komen, daar wordt aan gewerkt. En natuurlijk, die stof wordt heel nauwkeurig bekeken omdat je nu al twee keer een stof hebt gehad die eigenschappen blijkt te hebben die je niet leuk vindt. Nou, hoe ver ze daarmee zijn kan ik nu niet zeggen, weet ik niet.

De voorzitter: Dank. Dan is mijn vraag aan de commissie of de verschillende raadsinformatiebrieven en andere stukken, één raadsinformatiebrief maar nog een heel aantal andere stukken voor kennisgeving naar de raad kunnen. De wethouder heeft de toezegging gedaan om in de volgende informatiebrief terug te komen op de vragen van ik meen de heer Noldus. En op een later moment spreken we nog over de Artikel 40-vragen van de fractie van GroenLinks. Dat is in ieder geval mijn afdronk van dit geheel. Nou, in woorden. Dat is dan helder. Ja, mevrouw Klein-Hendriks nog, aanvullend.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, nog een vraag. Dan gaan we misschien ook over een kwart tot een half jaar opnieuw een bespreekpunt maken. En ik weet niet of dat te vroeg is maar ergens dacht ik wel, is het niet eens zinvol om ook het bedrijf nog eens te vragen om, of de bedrijven, om eens toe te lichten van nou ja, hoe zij dit proces zien en hoe zij het regelen? Het garanderen dat er in de toekomst niet iets nieuws in een keer groots oppopt, of hoe ze daarmee bezig zijn in elk geval. Ja.

De voorzitter: Nou ja, dat is een goede vraag denk ik. Op het moment dat er straks weer een nieuwe raadsinformatiebrief is met zeg maar gebundeld de stand van zaken op dat moment, dan komt dat op onze agenda. Dan is de vraag, bent u weer geïnteresseerd in zo'n bespreking zoals nu? En dan lijkt me dat ook het moment om te besluiten om bedrijven uit te nodigen, de wethouder heeft ook nog gesuggereerd om eventueel nog een keer een presentatie over de historie of iets dergelijks, dan kan dat allemaal in samenhang besloten worden. De griffie kan dat misschien voor ons onthouden en dat als voorstel dan erbij schrijven. Dus dat wilde ik eigenlijk dan richting die ... De toekomst zeg maar even parkeren.

11. Vervolpresentatie doorontwikkeling Dagrecreatieterrein

De voorzitter: Dan gaan wij wat mij betreft althans, naar het laatste agendapunt voor vanavond, agendapunt 11. Het Dagrecreatieterrein. En 20 november 2018 hebben we een presentatie gehad over de mogelijke manieren van invullen. U heeft daar suggesties gedaan op dat moment en volgens mij ook later nog.

De heer Soy: Voorzitter, kunnen wij even twee minuten pauzeren om wat te drinken?

De voorzitter: Ja, mag ik even mijn zin af maken? En nu krijgen wij dan een presentatie wat daarvan geworden is, en dan weer met de vraag om daar opmerkingen over te maken. Ik stel inderdaad voor, want we hebben heel miniem geschorst, om nu heel even te schorsen voor een glas water en een handen wassen, maar dan wel echt direct weer terug.

De voorzitter: Ja, uw voorzitter is er alleen een heleboel andere mensen niet. We gaan ... Nou ja, ik was even aan het praten met ... De heer Portier liet mij net weten, en de heer Van der Meer meldt het mij net ook, dat hij andere dingen heeft. Ik stel voor dat we gaan beginnen. En mevrouw Westgeest ... Nou dat ... Soms, mijnheer Soy, soms zijn dat soort dingen ook geen toeval. Maar dan stel ik voor dat mevrouw Westgeest het woord heeft en de presentatie doet. We hebben nog ruim een kwartier, dus ik weet niet exact hoelang de presentatie zou gaan duren maar ik stel voor dat we in ieder geval ook nog enige ruimte houden voor vragen. Ik hou snel mijn mond want dan scheelt dat.

Mevrouw Westgeest: Ik ga ... Even, ik zal er heel snel doorheen gaan. Ik zal even aangeven, ik ben ... Ik doe even korte inleiding en daarna geef ik het woord aan Willem Brouwers, van Veenenbos en Bosch. En aan het eind zal ik nog even wat afsluiten en wat over het proces en de financiën vertellen. Even kort nog even, de presentatie van de doorontwikkeling. Het doel was destijds ook, het komen tot kaders en uitgangspunten voor de doorontwikkeling van het Dagrecreatieterrein. Dagrecreatie is onderdeel van de Nieuwe Dordtse Biesbosch. De bedoeling is om daar intensieve recreatie te maken, daar is het bestemmingsplan ook op gericht. Destijds in 2013 was daar een grote zwemplas gepland, die is geschrapt. En daar was een tekort aan financiële middelen en toen hebben we eigenlijk met elkaar afgesproken dan, we gaan eerst de rest realiseren en als we geld over hebben dan kijken we wel of we nog door kunnen ontwikkelen.

De voorzitter: Het is deelgebied twee hè?

Mevrouw Westgeest: Het is deelgebied twee ja, excuses.

De voorzitter: Even voor de helderheid.

Mevrouw Westgeest: Ja, het is daar bovenaan, ja. Dus tussen de Provincialeweg en de Zeedijk in licht het. En het grenst ook aan de Oudendijk, die daar ... Nee, Zuidendijk, sorry, neem me niet kwalijk. Ja. Dus we hebben eigenlijk voor Dagrecreatieterrein, dat is dit gebied alleen een casco zoals ze dat noemen aangelegd, vijftig parkeerplaatsen, waterberging en een fietsverbinding vanaf de Noorderdiepzone die hier ten zuiden van ligt, ten zuiden van de Zeedijk richting het noorden. En daarmee hadden we ook aan onze verplichtingenopgave gedeeltelijk voldaan die we nodig hadden voor de subsidie. Het had wel een recreatieve bestemming, dus in de tussentijd zijn er wel ondernemers die zich melden, destijds al, van goh, wij hebben wel leuke ideeën en wij willen dit en wij willen dit. Vandaar dat we hebben afgesproken, we gaan de kaders vaststellen met elkaar en dat hebben we met de partners gedaan, toetsingskaders en uitgangspunten opstellen en kijken naar de andere recreatiegebieden in Dordrecht. En daar hebben we vorig jaar een presentatie aan u over gegeven om te proberen de richting te bepalen van waar die kaders dan vooral aan zouden moeten voldoen. Dan wil ik hier het woord aan Willem geven, dan ga ik niet te veel extra energie erin ...

De heer Brouwers: Ja, de ambitie en de strategie voor het Dagrecreatieterrein, volgens mij ben ik zo redelijk goed te verstaan? Nou, fijn. Is eigenlijk, sluit aan op de behoefte die nog breder is voor de stad Dordrecht, en dat is de groei die de stad Dordrecht

momenteel doormaakt en in de komende jaren ook door zal gaan maken. En de ambitie om op meerdere manieren het buitengebied zeg maar met het binnengebied met de stad te kunnen verbinden. En daarvoor zijn verschillende zones, die u hier ziet afgebeeld, zijn eigenlijk aangewezen als de verbinding van de binnenstad zeg maar richting het buitengebied. En dat zijn groene verbindingen waarin recreatie, maar waarin de langzame verkeersroutes naar buiten gaan, maar waar ook de mogelijkheid en waarbinnen de stad ook de mogelijkheid voor sport, spel en andere dingen worden ontwikkeld. Een van die locaties, dat is de nummer drie locatie, dat is de Aloise-zone, die sluit aan op het Dagrecreatieterrein. En dat sluit eigenlijk ook aan bij de wens en bij de verdeling om op meerdere plekken een overstappunt, een transferium te creëren waar men vanuit de stad het buitengebied ook daadwerkelijk in kan gaan, kan overstappen naar een andere locatie of naar een ander omgeving, een andere sfeer. Dat hebben we bij de Merwelanden, dat hebben we bij de Schenkeldijk waar natuurlijk ook enkele ontwikkelingen zijn. En de insteek was ook om vanuit de Aloise-zone, om daar bij het Dagrecreatieterrein ook een transferium, zeg maar een overstappunt te creëren richting het buitengebied. En daarbij is het wel van belang dat het op verschillende manieren wordt ingevuld, dus het moet niet een kopie zijn van een ander recreatiegebied maar juist een mooie aansluiting in het geheel. En dat noemen wij eigenlijk een transferium, een overstappunt waarbij je dus vanuit de drukte van de stad door middel van een bepaalde poort naar de achterliggende natuur kan komen. Dus de nieuwe Noorderdiepzone, maar ook verder nog naar de Biesbosch. En dat is een mooie locatie om van verschillende functies bij elkaar te kunnen combineren en uiteindelijk zeg maar die doorstap, die poort naar de natuur mogelijk te maken. Nou, dat hebben we, en zoals Kitty zojuist ook al aangaf, hebben we de vorige keer ook de visie en de kaders zeg maar hier deels besproken. En die hebben we samengesteld met de partners en daarbij is het even van belang dat de bijdrage en de recreatieve mogelijkheden, dus de drukverlaging van de andere locaties, dat daarmee een mooie koppeling gemaakt werd, een toegangspoort naar het nationale park, maar zeker ook naar de Noorderdiepzone en naar het nieuwe natuurgebied wat daar is gerealiseerd, passend in de omgeving, ontlast dus de andere locaties. Openbaar toegankelijk, dus niet een poort eromheen maar openbaar toegankelijk voor alle Dordtenaren en mensen van buiten. Met een mini Biesbosch beleving die aansluit bij die natuur die er omheen zit. En dat het ook een startpunt kan zijn van routes, dus dat je vanaf daar ook de poort, de natuur, de wandelpaden, de fietspaden, de natuur in kan gaan. En een aanvullende mogelijkheid is om met de waterberging die we reeds hebben gerealiseerd, maar eventueel met meer water verkoeling te kunnen realiseren en ook watergerelateerde recreatie op een andere schaal als dat het in de Merwelanden wordt toegepast, maar te kunnen realiseren. Dat hebben we de vorige keer ook gepresenteerd en toen hebben we wat thema's gepresenteerd ook met dagrecreatie waarbij er een gebouw kwam te staan met een sporthal of dat soort dingen. En eigenlijk kwam er destijds uit de reactie vanuit u als raad, dat daar natuur en wandelen, avontuurlijk en natuurlijk spelen, en een minibeleving van de Biesbosch zeg maar als pijlers interessant zijn om te onderzoeken. Nou dat hebben we gedaan, en daarnaast hebben we ook gekeken naar, ja de horeca, de vraag voor horeca bij zo'n transferium. Of dat dan ook passend in het landschap, duurzaam, dat waren ook de feedback die we destijds kregen, en gebruik van natuurlijke materialen en zoveel mogelijk ook klimaatneutraal in het geheel. Nou, met

die uitgangspunten en met hetgeen wat ik zojuist heb laten zien, zijn we aan de gang gegaan. Maar vanuit de Noorderdiepzone, vanuit de ontwikkeling die daar was, waren geen resterende middelen. Dat was het punt waar we de vorige keer over hadden, van als er overblijft dan kunnen we daarop verder. Die waren er niet. Maar we hebben wel, want daar kom ik dadelijk nog even op terug, daarnaar gekeken. Verder is de openbare toegankelijkheid is nog een van de belangrijke dingen, maar dat wil ook zeggen dat je niet geld kan vragen als er iemand naar binnen wil. Dat is niet openbaar toegankelijk, en dat beperkt dus de mogelijkheden om daar iets te ontwikkelen. En daarmee dus ook nauwelijks commerciële mogelijkheden om daar iemand een entreegeld voor te gaan vragen, omdat je dan niet die openbare toegankelijkheid hebt. Nou, met die uitdagingen zijn we gaan kijken naar een opzet om daar toch de mogelijkheden te kunnen onderzoeken om iets te realiseren. En dat komt eigenlijk neer op een drietal onderdelen, ze staan onder ook beschreven. Maar we hebben een Oostdeel en een Westdeel, en voor die twee delen stellen wij voor, en daar hebben we dadelijk ook een basisinrichting voor ontworpen, om dat als vanuit de gemeente te ontwikkelen en daar ruimte te scheppen voor wat dadelijk ook te zien zal zijn. En in het middengebied, laten we de ruimte vrij om derde de ontwikkeling te laten plaatsvinden. En dat zijn ontwikkelingen, daar zijn ook al vragen gekomen vanuit de markt zeg maar om daar iets te ontwikkelen. En die ontwikkelingen die moeten dan wel passen binnen bepaalde kaders, bijvoorbeeld die openheid van die polder, de herkenbaarheid van überhaupt die Aloise-polder, dat dat als uitgangspunten meegegeven wordt voor die ontwikkelingen. En daarnaast staat er, is er binnen die basisinrichting, dus binnen die groene vlakken van die we als basisinrichting zien, stellen wij voor om door een derde een paviljoen te laten ontwikkeling om daar ook daadwerkelijk een overstappunt van te maken en een recreatieve voorziening plus te kunnen ontwikkelen. Nou, dat hebben wij natuurlijk ook gekeken naar wat is het huidige bestemmingsplan. Het huidige bestemmingsplan is een Dagrecreatieterrein met een kleine horecavoorziening van 500 vierkante meter. En dat wil zeggen, 500 vierkante meter gebouw inclusief een terras. Dus dat is vrij beperkt zeg maar even qua ruimte, maar ik zal het dadelijk nog even laten zien. Plus de toekomstige ontwikkeling van tot driehonderd parkeerplaatsen. En dat is een behoorlijke hoeveelheid die daarin zit. En dat heeft nog deels te maken met destijds de zandwimpel, of de grote plas zeg maar die daar zat, toen waren er driehonderd parkeerplaatsen voor opgenomen. Ja, het was zelfs nog meer ja. Ja. Maar als we gaan kijken naar wat is nou 500 vierkante meter, dan hebben we een referentieproject en dat is eigenlijk De Viersprong. De Viersprong is 550 vierkanter meter, dus dat is eigenlijk ook groter dan hetgeen wat nu in het bestemmingsplan is opgenomen. En daarbij, is er dat er ... Ja, er zijn weinig voorzieningen. En is eigenlijk ook, en dat heeft ook te maken met de locatie en wat er te doen is, jaar rond niet geopend, dus het is niet de plek die we eigenlijk voorzien op deze locatie. Dus wat is dan ons voorstel, en dat is ook dan afwijkend van hetgeen wat er in het bestemmingsplan staat, is een ... Op deze polder een multifunctioneel gebruik horecagelegenheid te creëren, waarbij educatie en verhuur eigenlijk ook in eenzelfde pand kan worden gerealiseerd. En dat wil eigenlijk zeggen dat je daarvoor iets meer body nodig hebt om dat te kunnen realiseren. Want je zou in 250 vierkante meter echt wel een horeca kunnen maken, maar dan kan er niet een klaslokaaltje of een ruimte zijn voor educatie of een ruimte zijn voor verhuur. En daarom stellen wij voor om 500 vierkante meter gebouw te maken

plus een mogelijkheid om een terras te maken. Dus daar zit hem net een verschuiving in de grootte en in de hoeveelheid. Maar het is niet zomaar dat we hier voorstellen om een paviljoen neer te zetten, nee dat is wel een paviljoen waarbij we die duurzaamheidsgedachte alzijdig in het zicht, want ik liet hem net als zien, hij staat in de polder, hij staat aan alle kanten in het zicht dus je kan niet met een achterkantje zitten. Klimaatadaptief en de randvoorwaarden moeten daarvoor nog worden opgesteld, maar dat zijn de kaders die we dan aan een ontwikkelaar mee kunnen geven, aan een uitbouter of aan een derde partij mee kunnen geven om daadwerkelijk daar een mooie plek voor te realiseren. Maar dan hebben we een paviljoen, maar dat paviljoen moet eigenlijk ergens in staan. En dat is hetgeen wat we laten zien, dat is het deel Oost en West wat ik zojuist omschreef wat eigenlijk als basisinrichting voor de gemeente, door de gemeente ontwikkeld zou kunnen worden. En daarbij hebben we de mogelijkheid om rond te wandelen, water te creëren met meer natuurwaarde maar ook weer koeltewerking en een vijver, een speelvijver waar watergerelateerde recreatie plaats kan vinden. Plus meerdere locaties waar iets gebeurt, en dan hebben we het over verschillende doelgroepen. De kleine doelgroep die wat speelgelegenheid heeft rondom een paviljoen, tot een wat grotere doelgroep, of de oudere doelgroepen die kunnen struinen, kunnen wandelen of met een educatieklasje door het gebied kunnen gaan om die Biesbosch beleving, om die Biesbosch natuur te kunnen beleven. Nou, en dat doen we allemaal binnen de huidige locatie, waarbij we dit water al gerealiseerd hebben hier al, en hier het parkeren in een boomgaard hebben. Dan stellen we ook voor om aan die zijde nog een boomgaard te realiseren om de entrees zeg maar wat te verhullen. Dat komt eigenlijk neer op deze basisinrichting, en deze basisinrichting gaat dus uit van het huidige parkeerterrein, en wat op afstand ...

Mevrouw ...: ...!

De heer Brouwers: Het huidige parkeerterrein heeft vijftig parkeerplaatsen, ja. Het huidige parkeerterrein, om die in eerste instantie gewoon te laten liggen als huidige parkeerterrein en als eerste voorziening. En een paviljoen te ontwikkelen aan de rand van een speelvijver, waarbij we een strand kunnen realiseren, en op dat strandje is ruimte voor een volleybalveld of een strandvolleybalveld zeg maar, dus die ruimte is daarin voorzien. En verder zit er behoorlijk wat wandelmogelijkheden, die verbreding van die watergangen die ik zojuist al aangaf, en ook wat speelgelegenheden die ik zo dadelijk weer even zal toelichten. Maar eigenlijk is dit het voorstel om als basisinrichting, exclusief het paviljoen, in te gaan richten vanuit de gemeente. En dan zult u ook meteen denken van, goh, dat zal wel mooie duit kosten. Dat kost inderdaad ook een mooie duit, wij hebben hem laten ramen door het ingenieursbureau. En we komen nu op 1,7 miljoen uit als basisinrichting, dus dat is die Oost- en Westdeel zonder dat paviljoen. En we hebben daar mogelijkheden voor bedacht en voor bekeken, en daar zal Kitty dadelijk nog even een toelichting op geven van wat zijn nou die mogelijkheden om dat te kunnen realiseren? En dan leg ik nog heel even wat verder uit, nou dat wandelen, bij dat wandelen is het van belang dat we kunnen doorsteken ook naar de Noorderdiepzone. Dus dat we het niet alleen maar Dagrecreatieterrein hebben maar juist die verbinding opzoeken en dat als mensen in de Noorderdiepzone recreëren dat ze hier ook een kopje koffie kunnen drinken, hun auto, hun fiets kunnen parkeren

en daadwerkelijk kunnen recreëren. En dat water, dat is het zoeken naar die meer Biesbosch beleving, dus dat zijn meer natuurvriendelijke oevers. En rondom de speelvijver ook nog wat meer ruigte en wat hoogtes, om wat meer die beleving van die structuur, of van de Biesbosch te kunnen hebben. Daarbij is het wel van belang dat we de eenheid van die polder kunnen blijven ervaren. Dus het is niet de bedoeling dat we hier een groot Biesboschbos laten ontwikkelen. Nee, het is juist die verkaveling van die structuur van de polder, en het aanwezige water en het aanwezige gras, zeg maar dat je dat nog steeds kan ervaren. Dus dat zijn uitgangspunten die daarbij gelden. En voor het spelen rondom die speelvijver, dan zoeken we de mogelijkheid om dicht bij het paviljoen wat meer voor de kleinere doelgroep, dus voor de kinderen die onder toezicht moeten spelen, speelvoorzieningen te ontwikkelen. En dat kan door middel van natuurlijk spelen maar dat kan ook een speeltoestel zijn, dat zijn dingen die we nog verder kunnen uitzoeken. En wat meer op afstand, het meer natuurlijk spelen en in stapstenen in het water, een trekpuntje, het blotevoetenpad hier zo door de beplanting heen, dus dat daar echt meer een beleving is van ja het daadwerkelijke ruwe rouwe natuurspelen. En als ik hier even kijk, hier staat een bi volleybalveldje, nou er is voldoende ruimte om daar te spelen op het strand. Nou dat water, dat is wel belangrijk dat dat van kwaliteit is, en vooral als daar eventueel in de toekomst een keer in gezwommen wordt. Dan is het van belang dat we dat water kunnen controleren en ook gecontroleerd omhoog kunnen zetten maar ook gecontroleerd ook weer lager kunnen laten staan. En in eerste instantie zal dat water, dat strandje wat er nu zit, ook afgekaderd worden zodat het niet als een zwemovergang is. Maar stel dat het water, en daar heeft enige tijd voor nodig om dat te kunnen monitoren en te kunnen controleren, kan dat schot weg worden gehaald en dan kan er een, ja een directe relatie tot het water ontstaan. En dan is het geen enorme plas maar dan is het een speelvijver die eigenlijk behoort zeg maar bij dat paviljoen en waar ook controle is vanuit dat paviljoen om hier een mooie speellocatie te maken, op het Dagrecreatieterrein. Dus dan is het niet alleen maar het parkeren van een auto en het gebied doorlopen maar ook de mogelijkheid om een kopje koffie te kunnen drinken en dan zeg maar weer terug op huis aan te gaan. Nou heb ik ... Nou dit is even wat ik zojuist al omschreef, maar daar ga ik even aan voorbij. We hebben, dat staat in het bestemmingsplan, de mogelijkheid tot driehonderd parkeerplaatsen. Nou, binnen deze locatie en binnen de huidige ontwikkelingen die wij nu voorzien, zien wij niet echt de groei naar driehonderd parkeerplaatsen. Maar we zien wel een potentiële groei naar een wel iets meer ... Kijk, als het echt een paviljoen wordt waar bijvoorbeeld ook iets lekkers te eten is, waar je 's avonds ook een pannenkoekje kan pikken of iets in die geest, dan kan ik me voorstellen dat dat parkeerterrein iets groter zou kunnen worden en dan zouden we dat kunnen uitbreiden met 125, tot 125 parkeerplaatsen. Daarbij is het van belang dat vooral de fietser bovenaan staat. Dus de fietser moet juist extra ruimte krijgen en daarom hebben we daar ook een enorme batterij voor gereserveerd.

Mevrouw ...: Letterlijk een batterij denk ik.

De heer Brouwers: Juist. Juist. Ja.

Mevrouw ...: ...!

De heer Brouwers: Ja, nee maar dat zijn inderdaad die koppelingen die je hier kan maken. En vooral omdat we aansluiten op die groene verbindingen vanuit de stad, zou het mooi zijn dat de mensen de fiets pakken het gebied in. En die zoektocht, ja dat geeft zeg maar het Oostelijk en Westelijke deel weer. En dat middendeel wat ik zojuist al zei, nou dat is te ontwikkelen door derden, moet openbaar toegankelijk zijn, geen aanvullende bebouwing en de openheid behouden. Water-, natuur gerelateerd sportactiviteiten et cetera. En ja, het moet eigenlijk bijdragen aan een gezonde levensstijl, en het zou mooi zijn als we dat kunnen combineren met wat we hier ontwikkelen, dat dat ook een mooie link met elkaar maakt. Nou, dit verhaal hebben wij ook gepresenteerd aan de omwonenden, en de omwonenden zien liever geen doorontwikkeling. Die hebben het liefst hetgeen wat er nu is, het Dagrecreatieterrein als casco zeg maar. Maar kunnen zich wel vinden in de kaders en in de visie die we daarin hebben. Maar, stellen wel vooral bij het strandje, hun vraagtekens. Zeg maar, moet dat een strandje zijn, kan dat niet iets van gras zijn om die overgang te maken. Maar het is, ja het is een dagrecreatieterrein, en vandaar ook dat we hem insteken echt als een dagrecreatieterrein. Kleinschalig, en ook wat meer op de kleinschaligere doelgroep die mogelijk, en dat is dan ook de vraag als er een paviljoen en een paviljoenhouder komt, mogelijk om beter te controleren is vanuit iemand die daar een daadwerkelijke rol heeft als uitbater. Maar dat is even het beeld voor het ontwerp en dan geef ik het over aan Kitty.

Mevrouw Westgeest: Ja, er stond proces maar ik heb de laatste twee sheets op het laatste moment om laten draaien, dus ik wilde het eerst even over de financiën hebben. Wat we al aangaven is de basisinrichting in totaal geraamd op 1,7 miljoen, is een behoorlijk bedrag. We hadden geen investeringsmiddelen eigenlijk over van het oude project, van de Nieuwe Dordtse Biesbosch. Maar we hebben wel, wat we eigenlijk willen voorstellen, of een van de mogelijkheden is om een groot deel van dit bedrag te financieren uit de vrijvallende recreatieve beheermiddelen. Want er was ooit een hele grote zwembad gepland, daar is geld voor gereserveerd. En wij willen voorstellen, gezien de bestemming die erop ligt, om dat te herinvesteren in een inrichting, mogelijk gefaseerde inrichting van dit gebied.

De heer Oostenrijk: Wil je dat nog even toelichten want in mijn beleving was het niets anders dan dat dit compleet is wegbezuinigd omdat we anders tegen grote tekorten aan kwamen voor de Nieuwe Dordtse Biesbosch. Dus het beeld is dus anders als dat we dachten.

Mevrouw Westgeest: Nee, er zijn ... We hebben financiële middelen gekregen van het Rijk en van het waterschap en een deel van de gemeente, en dat geld is op. Dat zijn investeringsgelden, dat is geld wat daar voor de inrichting bedoeld was. Maar er zijn ook van tevoren financiële middelen, recreatieve beheermiddelen gereserveerd voor het beheer en onderhoud van de plannen die daar destijds lagen in 2013, dus ook voor het beheer en onderhoud van zo'n grote intensieve recreatieve beheer zwembad. Ja. En dat is eigenlijk natuurlijk gewoon beheergeld, maar het is bedoeld voor het project. Het is daar ook voor gereserveerd, het staat ook daarvoor in de boeken. En wij stellen dus voor, gezien de bestemming die hiervoor geldt, is het een optie om dat te herinvesteren

in dit gebied, waarmee je een deel van dit bedrag kunt dekken. En we zijn daarnaast tevens bezig om te kijken of we subsidie nog kunnen krijgen bij de provincie voor aanvullend. Dus wellicht kunnen we niet het volledige bedrag gedekt krijgen maar dan proberen we bij de provincie die ook belang heeft in deze doorontwikkeling, die ook de kaders mede hiervoor gesteld heeft, en die gronden daar ook voor heeft aangekocht voor een deel.

De heer ...: Voorzitter?

Mevrouw Westgeest: Om daar aan mee te betalen.

De voorzitter: Ja, ik stel eigenlijk voor dat je ... Dat u ook nog even de laatste slide doet en dat ik dan even rondkijk in de commissie, want we zijn ook nu na elven. Dus ik wil hem echt wel gaan afronden.

Mevrouw Westgeest: Is goed. Hierna zit inderdaad nog één sheet. Dus dat voorstel zullen wij verder uitwerken, want ze zijn hier voor de kaders. En dan kan ik in het raadsvoorstel, zullen we dit verder uitwerken waarbij we met een financieringsvoorstel komen waar u een beslissing over kunt nemen. Dit is de planning, even met de pijlen mee. We zitten hier vandaag om richting te geven aan de kaders, 30 januari zal ik de uitkomst van deze vergadering met de omgeving delen, dus niet alleen de aanwonenden maar ook breder. Dus bij de Kop van Het Land en mensen die allemaal in de omgeving wonen. In maart wil ik dan een raadsvoorstel bij u indienen, met een financieringsvoorstel. En als u ... Mocht u daarmee instemmen, dan willen we dat eigenlijk voorstellen om al dan niet gefaseerd uit te voeren, afhankelijk van de financiële middelen. En zullen wij in gesprek gaan met potentiële derden om het middengebied in te richten. Daar zijn al ideeën over, maar ik heb gezegd, wacht even tot alle kaders zijn bepaald en dan kan iedereen in één keer zijn plan indienen. Het zijn leuke plannen, vind ik, maar goed.

De voorzitter: Helder. Even ook voor de afbakening, want het is denk ik niet goed om nu een politieke discussie te voeren, dat kan denk ik sowieso beter met de wethouder erbij en als er een raadsvoorstel ligt. Maar ik kan me voorstellen dat er nog meer technisch vragen, verduidelijkingsvragen zijn. Wat mij betreft is dat oké, maar we zijn dus al wel, dat noemde ik net al, ruim over elven inmiddels. Het is uw eigen tijd. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja voorzitter, ik krijg toch, en ik besef dat ik daar wat kritisch in zit, ik krijg toch een beetje een drijfzand idee. In die zin dat het lijkt leuk om dit te ontwikkelen, maar op dit moment zie ik een parkeerterrein van vijftig parkeerplaatsen waar er nul of één auto af en toe in staat. Ik zie ook dat er ...

De voorzitter: Maar wat is de vraag, want ik wil wel even staccato een vraag en een antwoord.

De heer Oostenrijk: Ja, oké. Ik wil aangetoond zien, want het één hangt met het ander samen, je kan een mooie zwemvijver realiseren. Maar als daar geen horeca activiteit is

dan wordt het niks. En ik wil dus aangetoond zien voordat er sprake zal zijn van een instemming door de raad, dat de vruchtbaarheid om daar een commerciële ontwikkeling tot stand te krijgen, dat die ook reëel is. Want als dat niet reëel is, dan kan je daar een paviljoen neerzetten, maar die dus niet gebruikt gaat worden.

Mevrouw Westgeest: Ja, een derde doet dat. Dat doen wij niet.

De heer Oostenrijk: Ja, maar goed, maar als dat niet lukt, als die derde er niet is, dan zie ik daar geen vruchtbare ontwikkeling in recreatieve sfeer ontstaan. Dus ik wil het een koppelen aan het ander. Als dat bewijsbaar is, dat dat een haalbare zaak is, dan zit ik er anders in. Als dat niet bewijsbaar wordt, dan zie ik het heel somber in.

Mevrouw Westgeest: ...

De heer Oostenrijk: Ja, ja.

De voorzitter: Mijnheer Tabak.

De heer Tabak: Ja, dank u wel. Mooie prestatie. Ik heb een korte vraag. Wie wordt verantwoordelijk voor de onderhoud van het gebied en de facilitatie en wie gaat de exploitatiekosten dragen?

Mevrouw Westgeest: ... en onderhoud hebben wij apart gehouden van de resterende recreatieve beheermiddelen. Dus die zijn in principe daarin gedekt, daar is rekening mee gehouden. Ja. Voor ons deel dan hè. Want de derde kan wel gewoon, als die aan de kavels voldoet, het middengebied inrichten waar ook weer recreanten op afkomen. Voorstel is ook die zijkanten in te richten waardoor het voor het middengebied een ondernemer ook interessanter wordt om dat weer verder uit te wikkelen. En dan is het dus binnen een kortere tijd al recreatief aantrekkelijk om naartoe te gaan.

De voorzitter: Even kijken, ik zag, ja we ga even zo het rijtje af, Van der Klaauw en Soy. Misschien is dat te combineren als één vraag van Beter Voor Dorst of niet?

De heer Van der Klaauw: Ik heb een kleine vraag over het paviljoen. Wordt deze zeg maar verpacht of wordt die, komt in eigendom van een derde?

Mevrouw Westergeest: Het is ons eigendom en het idee is om het te verhuren, de grond.

De voorzitter: Mijnheer Soy.

De heer Soy: Ja, die middelen die nu beschikbaar zijn, die 1, ... Althans, dat is niet die 1,7 miljoen, er is wat beschikbaar. Die waren gekoppeld aan een plas en ontwikkeling daar. Dus als dat niet doorgaat dan vervallen die middelen sowieso, voor dat terrein?

Mevrouw Westergeest: Ja, ze staan ...

De heer Soy: Op de balans.

Mevrouw Westergeest: Gereserveerd binnen het project. Ze zijn eigenlijk voor beheer bedoeld en anders dan ja ...

De heer Soy: En anders gaan ze terug. Dus er is geld beschikbaar voor dat terrein wat we toen eigenlijk voor dat terrein hebben besloten.

Mevrouw Westergeest: Ja, ...

De heer Soy: En dat willen we nu gaan investeren.

Mevrouw Westergeest: Ja.

De heer Soy: Duidelijk. Het middenterrein, daar heeft u eigenlijk weinig over verteld. De zijkanten gaan we ontwikkelen vanuit de gemeente. En wat gaan we in het middenterrein, wat voor ideeën zijn daarvoor?

Mevrouw Westergeest: Ja, daar is een partij die daar een idee over heeft. Die wilde fietstuintplan al hierin gepresenteerd hebben, maar ik dacht ik wil eerst even ...

De heer Soy: Maar er is wel ...

Mevrouw Westergeest: Ik wil het eens zijn over de kaders waarbinnen we die ontwikkeling, dus geen bebouwing en hoe we die noemden.

De heer Soy: Precies, daar doelde ik ook op. Dus daar past het wel in.

Mevrouw Westergeest: Daar past het in ja.

De heer Soy: O, dat is mooi.

Mevrouw Westergeest: Ja. Het is eigenlijk een ... Ja, nou ja misschien ... Is te lang.

De heer Soy: Nee, maar dan wachten we daar op. Mijn complimenten voor de presentatie, hij is conform de besprekingen van vorig jaar. Echt helemaal uitgewerkt zoals we dat toen hebben besproken. En ik heb er meer vertrouwen in dan de heer Oostenrijk, 1,8 miljoen, 1,7 miljoen investeren in een plas.

De voorzitter: Ja, die discussie voeren we op een ander moment.

De heer Soy: Ik zie al genoeg ondernemers die daar zouden willen zitten.

De voorzitter: Mevrouw Klein-Hendriks nog dingen?

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, dank je wel voor de mooie presentatie. Ik herken inderdaad, ik heb ook even gewoon gevraagd ook bij de mensen die er dichtbij wonen, gewoon toch de grote reserves die er zijn als het gaat om verblijfsrecreatie. En dan noem ik verblijfsrecreatie de dagbesteding zeg maar, wordt eigenlijk gezegd van, dit is een gebied, daar moet je wandelen, daar moet je fietsen, en ga naar die Nieuwe

Dordtse Biesbosch toe. Dus dat is één. Twee is dat je ook echt wel hoort van, ja dit is wel leuk en dat ligt er al een tijd het terrein, maar de regels voor de dagrecreatie zijn er niet. Er is niet een bord waar eigenlijk staat, ja voor van zonsopgang tot zonsondergang of hoe dan ook. En daar hebben ze wel behoefte aan.

Mevrouw Westgeest: Je kan daar helemaal niet in, het is afgesloten.

Mevrouw Klein-Hendriks: Nee, de slagboom staat gewoon open. Maar inderdaad verderop is het uitsluitend toegestaan voor agrariërs, dat klopt. Ja. Nou, maar daar kom je precies bij een punt waarvan ook wel gewoon de vraag is van, waarom is dat niet al opengesteld als wandelpad zeg maar? Dus dat is heel raar want dan denk je, wat moet dat nou kosten, een poort openzetten, en eventueel een afrastering. En dat is heel jammer want nu mis je daar eigenlijk die verbinding dat wandelen wat je nu al kan doen. Positief het wandelen natuureducatie, ik denk dat dat heel erg belangrijk is. Dus dat zou mooi zijn. Wanneer je het hebt over de dus ja, het strandje, nou dan ... Ja, dat vertelde je ...

De voorzitter: Kunt u gaan afronden?

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja. Dan vertelde je terecht van, daar zijn belemmeringen. Wat nog even in het kader van de investering toch wel is, wat er nu staat, dat staat er half half, het heeft geen smoel. Geld dat we besteden, laten we dat alsjeblieft gewoon goed besteden, dat er kwalitatief ook iets staat. En niet dat er maar wat staat, ergens verloren of zo. Die samenhang die mis je en dat is jammer van het besteden van het geld. Dus wandelen ja, en de activiteiten op het middenterrein, nou ja goed als dat gewoon alleen maar groen en rustig en fluitende vogeltjes zijn zal niemand daar bezwaar tegen hebben.

De voorzitter: Even kijken, leidt dit tot een reactie bij de projectleider? Is daar ... Ja, niets is verplicht.

Mevrouw Westergeest: ... Ja, dat is omdat het niet is afgemaakt hebben wij gezegd van, ja er is niks. We hebben een landbouwontsluiting aangelegd, die loopt er dwars doorheen. Maar die wordt dus nu alleen door de boeren gebruikt. Er was geen geld voor verdere ontwikkeling, we hebben inderdaad alleen het parkeerterrein aangelegd. En we hebben het hele tussengebied hebben we voorlopig, zolang er geen doorontwikkeling is, in pacht uitgegeven aan boeren. En die boeren hebben eigenlijk aangegeven van, wij willen dus geen mensen met honden, met, ja wij willen geen mensen in ons terrein lopen die wij pachten en dus gewasschade kunnen veroorzaken. Dus wij hebben om die reden, ja er is niks, dus hebben wij daar dus voor de pachters een hek voor gezet. En het idee is wel dat als wij dus gaan doorontwikkelen gaat dat hek weg. En dan ook al is het middenterrein dan nog niet ingericht door een derde, dan moeten zij in een pachtcontract gewoon accepteren dat daar dus wel mensen gaan lopen.

De voorzitter: Noldus, eventueel.

De heer Noldus: Ja voorzitter, kort vraagje. Over die financiën zullen wij in ieder geval ook kritisch op zijn dat de middelen die nu structureel beschikbaar zijn gebruikt worden voor incidentele investeringen, dat ook de structurele lasten ook beheersbaar blijven, dat we daar geen tekorten op zullen krijgen. Ik ben wel benieuwd, en dan deel ik de mening van de heer Oostenrijk wel, als het paviljoen, begrijp ik nu, is buiten scope, is nog niet ingevuld, nog niet bepaald. En volgens mij wel echt een must have voor een succesvol gebruik van het gebied. En ook het middengebied zie ik nog blanco. Is volgens mij ook een grote vraagteken en van belang, volgens mij kun je die twee gebieden niet los zien van het middengebied en niet los van het paviljoen. Dus daar zijn we toch wel erg benieuwd naar hoe dat een vervolg krijgt. En over uw laatste opmerking, u zei, er wordt dan toch gewoon toegankelijk voor mensen, en daar begrijp ik ook bij voor honden ook, begrijp ik in dit gebied.

Mevrouw Westergeest: Nou, nee dat is helemaal niet bepaald. Maar het ging er mij meer om dat wij hebben het hek afgesloten, omdat de pachters van de tussengebieden geen wandelaars in de velden wilden hebben. Want je kan natuurlijk gewoon vanaf de weg zo die velden oplopen. Dus dat is eigenlijk, dat heeft niks met honden te maken.

De voorzitter: Mijnheer Jansen eventueel nog? Niet. Van der Meer, Timmer. Timmer, u heeft het woord.

De heer Timmer: Nou ja, dank u wel. Ik denk ook echt wel dat het een interessante plek kan worden waar ik in de toekomst naartoe ga. Maar misschien is het mijn gebrek aan voorkennis, alleen ik vroeg me echt af waarom willen we een mini Biesbosch gaan maken terwijl we een Biesbosch hebben? En de andere vraag is, hoe is er gemeten dat er behoefte is aan dit recreatiegebied? Zijn er andere recreatiegebieden, zijn die dan te vol, of is het daar te druk? Of zijn er al zoveel inwoners bijgekomen dat er een nieuw recreatiegebied bij moet komen? En dat ... Ja, die twee vragen eigenlijk.

Mevrouw Westergeest: Nou, het heeft eigenlijk direct met elkaar te maken. Het gebied is sowieso ... O. Dit gebied is ook als recreatiegebied benoemd omdat er ... Om juist die druk op de Merwelanden en de Biesbosch te verlagen. Dus ze willen eigenlijk de druk op de kernen van de Biesbosch zelf die aan de overkant zitten wat verkleinen door mensen wat meer op het eiland vast te houden en ook daar een mini Biesbosch beleving te bieden. En dat geldt ook voor de Merwelanden eigenlijk. En op het eiland van Dordrecht zijn gewoon, ja met het Noorderdiepzone wat vooral dan natuurgebied is, zijn er eigenlijk weinig echte recreatieve mogelijkheden om naartoe te gaan, waar echt iets te doen is zal ik maar zeggen. Waar je zegt van, oké ik ga nu dus daarheen naar dat gebied en daar kan ik dan even wat drinken en daar kan ik dan dat en dat doen. En ik heb ook, omdat er dus ... Mijn voorstel zou ook zijn, omdat we afhankelijk zijn van een derde om dat paviljoen te ontwikkelen vind ik ook dat als we dus nu met een basisinrichting beginnen, een onderdeel van deze 1,7 miljoen is, dat ik ook vind dat daar ook een aantal speel aanleidingen, spel aanleidingen moeten zijn die daar ook al leuk zijn om naartoe te gaan zonder zo'n paviljoen. Er moet al iets te beleven zijn eigenlijk. En dat paviljoen zou het alleen maar aanvulling ook daarop zijn, dan wordt ... Het versterkt het natuurlijk allemaal. En ik kan nu natuurlijk niet direct ingaan op het middengebied, maar ja daar zijn ook wel ideeën over. Maar ook met de groei van de

stad zal ook de recreatieve vraag toenemen. Dus het is goed om hier een gebied te maken. Dat is ook een van de opgave van de Nieuwe Dordtse Biesbosch, om de recreatieve druk in de grootstedelijke gebieden te verkleinen. En meer mogelijkheden te bieden.

De voorzitter: Helder. Dan denk ik dat dit een mooi moment is om te gaan afronden, en ook even te kijken hoe u hiermee verder wil. Er is in ieder geval toegezegd dat we ... Volgens deze planning komt er een raadsvoorstel deze kant op, dat lijkt me een goed moment om daar dan over verder te spreken. En mocht u nou op weg naar huis echt nog denken van, dat ben ik vergeten mee te geven, laat dat dan even via de griffie weten. Want we hebben dit natuurlijk in relatief korte tijd behandeld.

12. Rondvraag

De voorzitter: Dan kijk ik rond of er iets voor een rondvraag is?

13. Sluiting

De voorzitter: Zo niet, dan sluiten we deze vergadering, dank ik iedereen hartelijk en wel thuis.